

Lovforslag nr. L 33. Fremsat den 9. oktober 2003 af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs)

Forslag

til

Lov om uddannelsen til studentereksamen (stx) (gymnasieloven)

Kapitel 1

Uddannelsens formål

§ 1. Uddannelsen til studentereksamen (stx), (det almene gymnasium) indgår sammen med uddannelserne til højere forberedelseseksamen (hf), højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx) i et samlet gymnasialt system, som er studieforberedende og almendannende, og som giver grundlag for videregående uddannelse.

§ 2. Uddannelsen til studentereksamen er en 3-årig ungdomsuddannelse, som er målrettet mod unge med interesse for viden, fordybelse, perspektivering og abstraktion, og som primært sigter mod videregående uddannelse. Uddannelsen udgør en helhed og afsluttes med en eksamen efter national standard.

Stk. 2. Formålet med uddannelsen er at forberede eleverne til videregående uddannelse, herunder at de tilegner sig almendannelse, viden og kompetencer gennem uddannelsens kombination af faglig bredde og dybde og gennem samspillet mellem fagene.

Stk. 3. Eleverne skal gennem uddannelsens faglige og pædagogiske progression udvikle faglig indsigt og studiekompetence. De skal opnå fortrolighed med at anvende forskellige arbejdsformer og evne til at fungere i et studiemiljø, hvor kravene til selvstændighed, samarbejde og sans for at opsøge viden er centrale.

Stk. 4. Uddannelsen skal have et dannelsesperspektiv med vægt på elevernes udvikling af personlig myndighed. Eleverne skal derfor lære at

forholde sig reflekterende og ansvarligt til deres omverden: medmennesker, natur og samfund, og til deres egen udvikling. Uddannelsen skal tillige udvikle elevernes kreative og innovative evner og deres kritiske sans.

Stk. 5. Uddannelsen og skolekulturen som helhed skal forberede eleverne til medbestemmelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Undervisningen og hele skolens dagligliv må derfor bygge på åndsfrihed, ligeværd og demokrati. Eleverne skal derigennem opnå forudsætninger for aktiv medvirken i et demokratisk samfund og forståelse for mulighederne for individuelt og i fællesskab at bidrage til udvikling og forandring samt forståelse af såvel det nære som det europæiske og globale perspektiv.

§ 3. Uddannelsen til studentereksamen gennemføres med fokus på det almendannende og studieforberedende. Fagligheden er nært forbundet med sider af videnskabsfagene, og eleverne skal opnå almendannelse og studiekompetence inden for humaniora, naturvidenskab og samfundsvidenskab med henblik på at kunne gennemføre videregående uddannelse.

§ 4. Studenterkursus er en komprimeret, 2-årig uddannelse, der udgør en helhed og afsluttes med den nationale studentereksamen, som er nævnt i § 2, stk. 1, og § 3. Uddannelsen er målrettet mod unge og voksne med interesse for viden, fordybelse, perspektivering og abstraktion, og som primært sigter mod videregående uddannelse.

§ 5. Studentereksamen giver adgang til videregående uddannelser efter de regler, der er fastsat herom.

Kapitel 2

Optagelse

§ 6. Ansøgere, der har afsluttet 9. klasse efter bestemmelserne i lov om folkeskolen eller gennemført en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen, og som opfylder de krav, der er fastsat i medfør af stk. 4 til forudgående undervisning og prøver, optages i det almene gymnasium i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse, medmindre den hidtidige skole eller Ungdommens Uddannelsesvejledning i tilknytning til ansøgerens uddannelsesplan har indstillet ansøgeren til optagelsesprøve.

Stk. 2. Øvrige ansøgere kan, eventuelt på grundlag af en optagelsesprøve, optages efter nærmere regler fastsat af undervisningsministeren, jf. stk. 3 og 4.

Stk. 3. En elev, der efter at have gennemført 1. eller 2.g., afbryder undervisningen i indtil 1 år efter aftale med rektor, kan ved starten af det følgende skoleår fortsætte i 2. eller 3.g. på den skole, hvor eleven allerede er optaget eller på en anden skole. En elev, der afbryder undervisningen i mere end et år, skal optages på ny efter reglerne i stk. 2.

Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om optagelsen af elever i det almene gymnasium, herunder om senere optagelse, om krav til forudgående undervisning og prøver, om skolens individuelle vurdering af ansøgere, om optagelsesprøve, om i hvilke tilfælde ansøgere efter stk. 2 kan optages, samt om at ansøgere i forbindelse med ansøgningen skal tilkendegive deres interesse med hensyn til valg af studieretning mv.

Stk. 5. Ansøgere optages på den skole, de ønsker, såfremt der er plads. Undervisningsministeren fastsætter regler om fordelingen af elever mellem skolerne, herunder om nedsættelse af fordelingsudvalg, der foretager fordeling af ansøgere, når antallet af ansøgere til en bestemt skole overstiger skolens kapacitet.

§ 7. Under grundforløbet, jf. § 9, kan en elev, der helt eller delvist har gennemført et grundforløb i en anden 3-årig gymnasial uddannelse, skifte til uddannelsen til studentereksamen uden tab af tid. Sådanne elever optages på baggrund af

merit, herunder ved substitution, for det hidtil gennemførte forløb.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om optagelse af elever, der ønsker at skifte til uddannelsen til studentereksamen.

§ 8. Optagelse til et 2-årigt forløb på studenterkursus kan tidligst finde sted et år efter, at ansøgerne har afsluttet 9. klasse efter bestemmelserne i lov om folkeskolen eller gennemført en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Kursusstedet afgør ud fra en vurdering af ansøgerens kvalifikationer, om en ansøger kan optages.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om optagelse på studenterkursus.

Kapitel 3

Uddannelsens organisering og indhold

Uddannelsens organisering

§ 9. Uddannelsen organiseres i et grundforløb på ½ år, der er fælles for alle elever, og et efterfølgende studieretningsforløb på 2½ år, som vælges af den enkelte elev blandt de forløb, som skolen udbyder og opretter, jf. § 14.

Stk. 2. Det almene gymnasiums fagrække består af fag på gymnasialt C-, B- og A-niveau, hvor A er det højeste niveau.

Grundforløb

§ 10. Grundforløbet skal give eleverne faglig indsigt og forståelse samt en indføring i gymnasiale arbejdsmetoder, danne grundlag for elevernes valg og gennemførelse af studieretning samt basis for udvikling af elevernes almindelig uddannelse. Grundforløbet består af dansk, engelsk, 2. fremmedsprog, historie, idræt, et kunstnerisk fag, matematik, et naturvidenskabeligt fag, et naturvidenskabeligt grundforløb og samfundsfag samt almen sprogforståelse.

Stk. 2. Mindst 20 pct. af uddannelsestiden i grundforløbet skal anvendes til samarbejde og sammenhæng mellem fagene (almen studieforberedelse).

Studieretningsforløb

§ 11. Studieretningsforløbet skal give eleverne mulighed for faglig fordybelse og styrkelse af fagligheden. Et studieretningsforløb består af

obligatoriske fag og studieretningsfag i samspil med hinanden samt af valgfag.

Stk. 2. Mindst 10 pct. af uddannelsesstiden i studieretningsforløbet skal anvendes til samarbejde og sammenhæng mellem fagene (almen studieforberedelse).

Stk. 3. Ved afslutningen af studieretningsforløbet skal alle elever have mindst fire fag på A-niveau, normalt tre fag på B-niveau og normalt syv fag på C-niveau.

§ 12. De obligatoriske fag er i alle studieretningsforløb, jf. dog stk. 3:

- 1) Dansk på A-niveau.
- 2) Engelsk på mindst B-niveau
- 3) 2. fremmedsprog på mindst B-niveau, dog A-niveau hvis eleven har valgt et begynder-sprog som 2. fremmedsprog.
- 4) Fysik på mindst C-niveau.
- 5) Historie på A-niveau.
- 6) Idræt på mindst C-niveau.
- 7) Et kunstnerisk fag på mindst C-niveau.
- 8) Matematik på mindst C-niveau.
- 9) Oldtidskundskab på C-niveau.
- 10) Religion på C-niveau.
- 11) Samfundsfag på mindst C-niveau.

Stk. 2. Endvidere skal mindst to af fagene biologi, kemi og naturgeografi på mindst C-niveau indgå i det enkelte studieretningsforløb. Rektor fastlægger forloids hvilke.

Stk. 3. Mindst et af fagene biologi, fysik, kemi eller naturgeografi skal afsluttes på mindst B-niveau. Dette gælder dog ikke elever med 4 fremmedsprog, der har

- 1) engelsk på B-niveau, fortsættersprog på B-niveau og som 3. eller 4. fremmedsprog har enten to begynderprog på A-niveau eller et begynderprog på A-niveau og latin på A-niveau eller
- 2) engelsk på B-niveau, et begynderprog på A-niveau, græsk på A-niveau og latin på A-niveau.

§ 13. Skolen sammensætter studieretningerne, jf. stk. 2, så hver studieretning indeholder 3 studieretningsfag, dog kun 2 studieretningsfag, hvis studieretningen indeholder et begynderprog eller et klassisk sprog på A-niveau som 3. fremmedsprog.

Stk. 2. Inden for en studieretning skal de 2 studieretningsfag på højeste niveau have naturlige berøringsflader og samarbejds muligheder. Der gælder følgende bindinger mellem disse 2 fag:

- 1) Biologi, fysik, kemi eller samfundsfag på A-niveau skal kombineres med matematik på mindst B-niveau.
- 2) Matematik på A-niveau skal kombineres med et af fagene biologi, fysik, kemi eller samfundsfag på mindst B-niveau.
- 3) Engelsk på A-niveau skal kombineres med enten samfundsfag på mindst B-niveau eller med fortsættersprog, begynderprog eller musik, alle på A-niveau.
- 4) Fortsættersprog på A-niveau skal kombineres med enten samfundsfag på mindst B-niveau eller med engelsk, begynderprog eller musik, alle på A-niveau.
- 5) Et begynderprog eller et klassisk sprog på A-niveau skal kombineres med et andet begynderprog, engelsk, fortsættersprog, klassisk sprog eller musik, alle på A-niveau
- 6) Musik på A-niveau skal kombineres med et andet kunstnerisk fag på B-niveau, med engelsk, et fortsættersprog, et begynderprog eller et klassisk sprog, alle på A-niveau, eller med matematik eller fysik på mindst B-niveau.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om kombinationsmuligheder for de to fag på højeste niveau og kan fravige de bindinger, der er fastsat i stk. 2.

Stk. 4. Skolen kan indføre lokale bindinger for de matematisk-naturvidenskabelige fag. Undervisningsministeren kan endvidere efter ansøgning fra skolen godkende andre lokale bindinger.

Stk. 5. Skolen vælger selv det 3. studieretningsfag, således at samtlige studieretningsfag i en studieretning har gode muligheder for fagligt samspil. Fag fra andre gymnasiale uddannelser kan på C-niveau indgå som 3. studieretningsfag.

Stk. 6. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler, der bemyndiger rektor til at tilrettelægge særlige forløb i form af fravigelse af bindingerne på studieretningerne for elever, der i studieretningsforløbet skifter uddannelse eller skole, og for elever, der følger en 4-årig tilrettelæggelse af uddannelsen, jf. § 46.

§ 14. Alle offentlige skoler skal udbyde mindst 4 studieretninger, hvoraf der er mindst én studieretning med overvejende humanistisk-sproglige studieretningsfag, én studieretning med overvejende samfundsfaglige studieretningsfag og én studieretning med overvejende naturvidenskabelige studieretningsfag.

Stk. 2. Amtsrådet skal koordinere det samlede udbud af studieretninger i amtet og godkende den enkelte skoles udbud af studieretninger efter indstilling fra skolen. Amtsrådet skal sikre, at mere specialiserede studieretninger udbydes ved mindst én gymnasieskole i amtet.

Stk. 3. Hver skole skal oprette mindst lige så mange studieretningshold som antallet af hold i grundforløbet. Amtsrådet fastsætter rammer for skolernes oprettelse af studieretninger. Rektor træffer afgørelse om oprettelse af konkrete studieretninger og kan herunder træffe afgørelse om oprettelse af blandede studieretningshold.

Stk. 4. Hver skole skal som minimum oprette en studieretning med overvejende humanistisk-sproglige studieretningsfag og en studieretning med overvejende naturvidenskabelige studieretningsfag.

Stk. 5. Undervisningsministeren kan fastsætte, at visse studieretninger skal udbydes eller oprettes og kan fastsætte nærmere regler herom.

§ 15. Skolen skal udbyde en række valgfag på C-, B- og A-niveau, der kan vælges på tværs af studieretninger. Fag fra andre gymnasiale uddannelser kan indgå i valgfagsudbudet. Tages biologi, fysik eller kemi som valgfag på A-niveau, skal eleven have matematik på mindst B-niveau.

Stk. 2. Amtsrådet koordinerer det samlede udbud af valgfag i amtet og godkender den enkelte skoles udbud af valgfag efter indstilling fra skolen.

Stk. 3. Amtsrådet fastsætter rammer for skolernes oprettelse af valgfag. Valgfag, hvortil der på små skoler er mindst 7 tilmeldte elever og på store skoler mindst 10 tilmeldte elever, skal dog altid oprettes. Rektor træffer afgørelse om oprettelsen af konkrete valgfag.

Stk. 4. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om, hvilke fag og niveauer der kan indgå i skolens udbud af valgfag.

Ekskursioner og undervisning ved udenlandske institutioner

§ 16. Dele af undervisningen kan tilrettelægges som ekskursioner mv.

§ 17. Dele af undervisningen kan foregå ved en udenlandsk uddannelsesinstitution for elever, der har tilmeldt sig en særlig ordning, hvor dette på forhånd er planlagt. Undervisningen kan være forlagt til udlandet i et semester eller efter særlig

tilladelse fra undervisningsministeren i op til et år.

Stk. 2. Såfremt en elev trods tilmelding ikke deltager i opholdet ved en udenlandsk uddannelsesinstitution, påhviler det elevens skole at sørge for, at eleven uden forsinkelse kan fortsætte i den ordinære uddannelse på den skole, hvor vedkommende allerede er optaget, eller på en anden skole.

Rådgivning og vejledning

§ 18. Skolen tilbyder eleverne individuel rådgivning og vejledning om gennemførelse af uddannelsen.

Stk. 2. Rektor skal mindst en gang pr. semester drøfte forhold vedrørende den enkelte klasse eller den enkelte elev med klassens lærere.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om individuel rådgivning og vejledning.

Arbejdsformer og evaluering

§ 19. Undervisningen skal tilrettelægges, så eleverne gennem hele uddannelsen møder variation og progression i arbejdsformerne.

Stk. 2. Undervisningen skal løbende evalueres, så elever og lærere informeres om elevernes udbytte af undervisningen. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om intern evaluering til vurdering af elevernes kompetenceudvikling.

Merit

§ 20. Skolen giver efter ansøgning eleverne merit for undervisning og prøveafleggelse i fag, når eleven inden optagelse i uddannelsen har afsluttet faget på tilsvarende eller højere gymnasialt niveau.

Stk. 2. Skolen kan endvidere efter ansøgning give en elev merit, herunder ved substitution, for undervisning eller prøve, der er gennemført før optagelsen i uddannelsen eller gennemført som en del af undervisningen, jf. § 17, stk. 1, når forløbet efter skolens vurdering kan erstatte dele af undervisningen i uddannelsen.

Stk. 3. For elever, der har fået merit efter stk. 1 eller stk. 2, kan skolen tilrettelægge særlige forløb, som kan være kortere end et sædvanligt gymnasialt forløb.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om merit, herunder om kriterier

for hvilke fag der berettiger til merit, og i hvilket omfang meritgivende fag kan indgå i en samlet eksamen.

Særligt for studenterkursus

§ 21. På studenterkursus vælger eleverne studieretning og de valgfag, der skal påbegyndes det 1. år, ved starten af det 2-årige forløb. Kravene til det almene gymnasiums grundforløb overføres til studieretningsforløbet i en form, der er tilpasset studenterkursus.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om fordringerne til studentereksamen på studenterkursus, herunder hvilke fag der udgår af den obligatoriske fagrække efter § 12.

Bemyndigelse

§ 22. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om uddannelsens indhold, organisering og tilrettelæggelse, herunder regler om fag og studieretningers mål, indhold og omfang på forskellige niveauer.

Kapitel 4

Mødepligt, aktiv deltagelse, oprykning mv.

§ 23. Eleverne har mødepligt og pligt til at deltage aktivt i undervisningen.

Stk. 2. Rektor er forpligtet til at gribe ind over for elevens fravær. Bestemmelser herom fastsættes i skolens studie- og ordensregler, jf. § 24.

§ 24. Rektor fastsætter skolens studie- og ordensregler, jf. dog stk. 3. Rektor gør eleverne bekendt med studie- og ordensreglerne.

Stk. 2. Eleverne har pligt til at følge studie- og ordensreglerne. Rektor træffer afgørelse om iværksættelse af sanktioner over for elever, der ikke følger skolens studie- og ordensregler.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om studie- og ordensreglerne, herunder om iværksættelse af sanktioner over for elever, der ikke følger studie- og ordensreglerne.

§ 25. Rektor kan i særlige tilfælde nægte en elev oprykning til næste klassetrin, hvis det vurderes, at eleven ikke har opnået et tilstrækkeligt udbytte af det hidtil gennemførte undervisningsforløb. Det er en nødvendig, men ikke tilstræk-

kelig forudsætning for at nægte oprykning, at eleven har under 6,0 i gennemsnit.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om rektors adgang til at nægte en elev oprykning.

Kapitel 5

Prøver og eksamen

§ 26. Studentereksamen er en samlet eksamen, som omfatter mindst 10 prøver og 1 studieretningsprojekt.

Stk. 2. Studentereksamen kan desuden sammenstykkes som en enkeltfagseksamen af prøvekarakterer i alle obligatoriske fag og det nødvendige antal valgfag, jf. § 11, stk. 3, samt en særlig projektprøve.

§ 27. Studentereksamen kan omfatte prøver i alle fag på uddannelsen, undtagen idræt på C-niveau. Prøverne kan være tværfaglige.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter hvert år, hvornår prøver med centralt stillede opgaver afholdes. Rektor bestemmer, hvornår øvrige prøver afholdes på den enkelte skole inden for terminer, som er fastsat af undervisningsministeren.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter hvert år, i hvilke fag den enkelte elev skal aflægge prøve. Rektor gør hvert år eleverne bekendt med, i hvilke fag der skal aflægges prøve.

§ 28. Rektor afholder prøver og udsteder bevis for prøver og eksamen.

Stk. 2. Prøverne er individuelle for hver elev. Det gælder dog ikke prøver, hvor flere elevs deltagelse er en forudsætning for en del af prøvens gennemførelse. Hver elev bedømmes individuelt.

Stk. 3. Eksamensbeviset indeholder normalt prøvekarakterer, årskarakterer og karakter for studieretningsprojektet. Karaktererne på eksamensbeviset indgår med forskellig vægt i eksamensresultatet.

Stk. 4. Efter bestået eksamen modtager eleven et eksamensbevis.

§ 29. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om prøver og eksamen, herunder om udstedelse af prøve- og eksamensbeviser.

§ 30. Andre end elever kan indstille sig til prøve som selvstuderende. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Kapitel 6

Skolens lærere

§ 31. Lærere, der underviser i henhold til denne lov, skal have undervisningskompetence (faglig og pædagogisk kompetence) i et eller flere fag inden for gymnasiets eller hf's fagrække, jf. dog § 34, stk. 2 og 33.

§ 32. Faglig kompetence er betinget af en ved et universitet bestået kandidateksamen inklusive speciale i et eller flere fag i gymnasiets eller hf's fagrække, jf. dog § 34, stk. 3. Ved sideordnede fag i en to-fags kombinationsuddannelse skal begge fag være inden for gymnasiets eller hf's fagrække. Det er endvidere en betingelse, at kandidatens uddannelse i sine enkeltdele og samlet har en sådan faglig og metodisk bredde og dybde, at kandidaten kan undervise fagligt forsvarligt i relation til målene for uddannelsen til studentereksamen.

Stk. 2. Rektor tildeler faglig kompetence i forbindelse med kandidatens ansættelse i en uddannelsesstilling på skolen.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om, hvilke faglige forudsætninger der skal være opfyldt som betingelse for tildeling af faglig kompetence på grundlag af en kandidateksamen efter stk. 1 eller en anden tilstrækkelig uddannelse.

§ 33. Pædagogisk kompetence opnås ved at gennemføre pædagogikum.

Stk. 2. Undervisningsministeren har ansvaret for kurser og prøver i forbindelse med pædagogikum, bortset fra den faglige supplering på universiteterne, som er knyttet til det af kandidatens fag, der er normeret til 90 ECTS-points.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om pædagogikum.

§ 34. Rektor på den skole, hvor kandidaten har gennemført en uddannelsesstilling, udsteder bevis for undervisningskompetence, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan tildele undervisningskompetence til kandidater fra medlemsstater i Den Europæiske Union og fra lande, der er omfattet af aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, hvis kandidaten har undervisningskompetence på tilsvarende niveau i det pågældende land.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om, under hvilke forudsætninger og på hvilke betingelser personer, der ikke har

den i §§ 32 og 33 nævnte faglige eller pædagogiske kompetence, eller som ikke har gennemført en uddannelsesstilling, kan opnå undervisningskompetence og undervise i henhold til denne lov.

Kapitel 7

Rektors pædagogiske opgaver og ansvar

§ 35. Rektor har det pædagogiske ansvar for skolens undervisning, prøver og eksamen over for undervisningsministeren.

Stk. 2. Rektor er skolens daglige leder, og rektor leder og fordeler det pædagogiske arbejde mellem skolens ansatte.

Stk. 3. Rektor træffer alle konkrete afgørelser vedrørende skolens elever, medmindre andet følger af denne lov eller regler fastsat i medfør heraf.

Kapitel 8

Tilsyn, kvalitetssystem og klage

§ 36. Undervisningsministeren har det overordnede ansvar for og fører tilsyn med undervisning, prøver og eksamen i henhold til denne lov.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan give pålæg til rektor i pædagogiske anliggender.

§ 37. Rektor fastlægger et system til kvalitetsudvikling og resultatvurdering i forbindelse med uddannelsen og undervisningen.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.

§ 38. Undervisningsministeren kan indhente alle nødvendige oplysninger fra skolerne om uddannelserne, eleverne og personalet, herunder foranstalte besøg på skolerne, med henblik på gennemførelse af tilsyn og udarbejdelse af statistik og kan fastsætte nærmere regler herom.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om elektronisk kommunikation mellem institutionen og Undervisningsministeriet, herunder om form og format og om anvendelse af digital signatur i forbindelse med aflevering af oplysninger. Ministeren kan endvidere fastsætte krav til kontrol- og sikkerhedsforanstaltninger.

§ 39. En elev kan klage til undervisningsministeren over rektors afgørelser i pædagogiske anliggender inden 2 uger, fra afgørelsen er meddelt eleven jf. dog stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter endvidere regler om klage over og omgørelse af trufter afgørelser i forbindelse med prøver og eksamen.

Kapitel 9

Særlige former for undervisning og særlig tilrettelagte forløb

§ 40. Handicappede elever, der har behov for specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand, skal have tilbud herom.

Stk. 2. Rektor kan i helt særlige tilfælde tilrettelægge det 3-årige forløb over 4 år for elever, der på grund af handicap er forhindret i at følge undervisningen på normal vis.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom, herunder om tilpassede prøve- og eksamensforløb.

§ 41. Elever, der midlertidigt på grund af sygdom i længere tid ikke kan følge den almindelige undervisning, skal have tilbud om sygeundervisning.

Stk. 2. Rektor kan i helt særlige tilfælde tilrettelægge forløb over en 4-årig periode for elever, der på grund af alvorlig sygdom eller tilsvarende i længere tid er forhindret i at deltage i undervisningen på normal vis.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om særligt tilrettelagt undervisning efter stk. 1, herunder om skolens pligt til at rette henvendelse til eleven, samt om tilpassede prøve- og eksamensforløb, jf. stk. 2.

§ 42. Skolen tilbyder eleverne frivillig undervisning.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

§ 43. Der skal oprettes gymnasiale suppleringskurser (GSK) med det formål at sikre, at elever, der har afsluttet en gymnasial uddannelse, efterfølgende kan erhverve tilstrækkelige forudsætninger for at kunne blive optaget på og gennemføre en videregående uddannelse.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om gymnasiale suppleringskurser, herunder om placering af sådanne kurser på institutioner, der tilbyder gymnasial uddannelse.

§ 44. Der skal etableres gymnasiale indslutningskurser for fremmedsprogede (GIF) for studerende, der i hjemlandet har aflagt en eksamen,

der kan sidestilles med en dansk studentereksamen.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.

§ 45. Undervisningsministeren kan i særlige tilfælde gøre undtagelser fra loven, hvis det sker for at fremme forsøgsarbejde og pædagogisk udviklingsarbejde. Det er en betingelse, at forsøg og udviklingsarbejde ikke forringer elevernes uddannelse som grundlag for videregående studier eller rettigheder i anden henseende.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fravige bestemmelserne i denne lov, hvor en gymnasieskole udbyder undervisning, der sigter mod den tilsvarende internationale eksamen, som er adgangsgivende til videregående uddannelser i Danmark.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan desuden gøre undtagelser fra loven for en enkelt elev, hvor helt særlige forhold gør sig gældende.

Stk. 4. Undervisningsministeren kan yde tilskud til forsøgs- og udviklingsarbejde, til efteruddannelse og til andre formål.

§ 46. Undervisningsministeren kan godkende, at uddannelsen til studentereksamen tilrettelægges i et 4-årigt forløb for eliteidrætsudøvere, som ud over de sædvanlige optagelsesbetingelser til gymnasiet opfylder idrætslige kriterier, opstillet af Institutionen til Fremme af Eliteidræt (TEAM Danmark).

Stk. 2. Undervisningsministeren kan endvidere godkende, at uddannelsen tilrettelægges i et 4-årigt forløb for elever, der er optaget på Musikalsk Grundkursus (MGK) eller tilsvarende kursus i billedkunst.

Stk. 3. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om de særligt tilrettelagte forløb efter stk. 1 og 2, herunder om tilpassede prøve- og eksamensforløb.

Kapitel 10

Rådet for de Gymnasiale Uddannelser

§ 47. Undervisningsministeren nedsætter et råd for de gymnasiale uddannelser. Rådet er rådgivende for ministeren i alle spørgsmål om gymnasieskolen.

Stk. 2. Rådet består af en formand og 17 medlemmer. Undervisningsministeren udpeger formanden. Rådets øvrige medlemmer udpeges af

undervisningsministeren på følgende måde, jf. dog stk. 3:

- 1) 2 medlemmer efter indstilling fra Amtsrådsforeningen i Danmark og Københavns og Frederiksberg Kommuner i forening.
- 2) 1 medlem efter indstilling fra Foreningen af Skoleledere ved de Tekniske Skoler.
- 3) 1 medlem efter indstilling fra Handelsskolernes Forstander- og Inspektørforening.
- 4) 1 medlem efter indstilling fra Gymnasieskolernes Rektorforenings bestyrelse.
- 5) 1 medlem efter indstilling fra Forstanderforeningen for VUC's bestyrelse.
- 6) 3 medlemmer efter indstilling fra Akademikernes Centralorganisation.
- 7) 1 medlem efter indstilling fra Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd.
- 8) 2 medlemmer efter indstilling fra Erhvervsskolernes Elevorganisation, Sammenslutningen af Handelsskoleelever, Danske Gymnasieelevers Sammenslutning, Gymnasieelevernes Landsorganisation og Landsammenslutningen af Kursusstuderende i forening.
- 9) 1 medlem efter indstilling fra Grundskolerådet.
- 10) 2 medlemmer efter indstilling fra Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser.
- 11) 2 medlemmer efter indstilling fra de centrale råd for de videregående uddannelser i forening.

Stk. 3. Hvis der af hensyn til rådets rådgivningsvirksomhed opstår behov for at udvide rådets sammensætning, kan undervisningsministeren udpege yderligere 1-2 medlemmer fra organisationer, som ikke har indstillingsret efter stk. 2.«

Stk. 4. Medlemmerne udpeges for en treårig periode. De efter stk. 2, nr. 8, udpegede medlemmer udpeges dog kun for en étårig periode. Rådets medlemmer kan genudpeges.

Stk. 5. Udpegningen af medlemmerne sker efter reglerne i lovgivningen om ligestilling mellem kønnene.

Stk. 6. Indstiller de indstillingsberettigede ikke medlemmer i overensstemmelse med stk. 2, 4 og 5, kan undervisningsministeren beslutte, at rådet kan fungere uden de pågældende medlemmer.

Stk. 7. Rådet fastsætter selv sin forretningsorden.

Stk. 8. Undervisningsministeriet varetager sekretariatsfunktionerne.

Kapitel 11

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 48. Loven træder i kraft den 1. august 2005, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Loven har virkning for elever, der påbegynder undervisningen den 1. august 2005 eller senere, og for kursister, der påbegynder undervisningen på studenterkursus den 1. august 2006 eller senere.

Stk. 3. Lovens kapitel 2 om optagelse træder i kraft den 1. januar 2005 for så vidt angår ansøgere til det 3- eller 4-årige forløb. For så vidt angår ansøgere til det 2-årige forløb på studenterkursus, har lovens kapitel 2 virkning fra den 1. januar 2006.

Stk. 4. Elever og kursister, der har påbegyndt et 2-, 3- eller 4-årigt forløb i 2003 eller 2004, kan i perioden til og med sommereksamensterminen, inkl. sygeeksamen, i 2008 aflægge prøve efter de hidtil gældende bestemmelser i kapitel 1, § 15, § 22, stk. 1, og § 23 a i lov om gymnasiet m.v., jf. lovekendtgørelse nr. 178 af 15. marts 2002, med senere ændringer, og regler fastsat med hjemmel heri. Prøver og eksamen gennemføres efter de hidtil gældende bestemmelser. De studie- og ordensregler, som rektor fastsætter efter denne lovs § 24, stk. 1, finder anvendelse med undtagelse af fraværs- og oprykningsregler.

Stk. 5. For de elever, der er nævnt i stk. 4, og som følger det ved påbegyndelsen planlagte forløb, finder undervisningen indtil sommeren 2007 sted efter de hidtil gældende bestemmelser og regler. For elever, der i 2004 har påbegyndt et 4-årigt forløb, som gennemføres i en hel klasse, kan undervisningsministeren fastsætte regler om, at undervisningen i skoleåret 2007/2008 kan finde sted efter de hidtil gældende bestemmelser og regler.

Stk. 6. Undervisningsministeren kan i helt særlig tilfælde bemyndige skolen til at udstede et eksamensbevis, hvori der indgår prøver efter både denne lov og de hidtil gældende regler.

Stk. 7. Regler, der er fastsat med hjemmel i bestemmelser i lov om gymnasiet m.v., der er ophævet ved lov om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område (Ændringer som følge af lovgivning om de gymnasiale uddannelsers indhold) forbliver i kraft, indtil de op-

F. t. l. vedr. studentereksamen (stx) (gymnasieloven)

hæves eller afløses af regler fastsat i medfør af denne lov.

§ 49. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

De gymnasiale uddannelser indtager en central placering i det danske uddannelsessystem mellem folkeskolen og de videregående uddannelser, såvel korte, mellem lange som lange videregående uddannelser. Uddannelserne tiltrækker i dag et bredt udsnit af unge og – for hf's og studenterkursus' vedkommende – også voksne.

Den rolle skal fastholdes, men kvaliteten i uddannelserne og fagligheden skal styrkes og fornyes i overensstemmelse med de behov og krav, der følger af ændringerne i samfundet.

Omfattende og hastige forandringer i teknologi og videnskab skaber nye videns- og færdighedsområder, som skal medtænkes i mål og rammer for uddannelserne, fagene og undervisningen, og som øger behovet for at udvikle evner til at arbejde selvstændigt, både individuelt og i team, og på tværs af fag og fagområder. En øget internationalisering inden for teknologi, økonomi, videnskab, kultur og uddannelse indebærer også, at omlægninger af uddannelserne, udvikling af ny faglighed og relevante kompetencer, som matcher behovene i et videnssamfund, er helt afgørende for, at Danmark kan være i front.

Derfor er en reform af de gymnasiale uddannelser helt afgørende for at kunne gennemføre en styrkelse af det samlede uddannelsessystem.

På den baggrund – og efter indgående drøftelser mellem Folketingets partier – er der den 28. maj 2003 indgået aftale mellem regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti), Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti om en reform af de gymnasiale uddannelser.

Reformen følger op på regeringens redegørelse om de gymnasiale uddannelser, nr. R 5 fra januar 2003, til Folketinget.

Reformen bygger også på inspiration og indhentede erfaringer fra hhv. Udviklingsprogrammet for fremtidens ungdomsuddannelser fra 1999 og det omfattende

hf-forsøgsarbejde, der har været gennemført siden 1997.

Det faglige niveau, samarbejdet mellem fagene og en bredere almindelse styrkes med reformen ved at ophæve den nuværende ordning for det almene gymnasium ("valggymnasiet"), der er opdelt i en sproglig og en matematisk linje, hvor eleverne ud over obligatoriske fag vælger 3-4 valgfag. Ordningen har bl.a. betydet, at fagene står for isoleret i forhold til behovet for samarbejde på tværs.

Desuden lægges der vægt på styrket faglighed og progression samt på øget samspil mellem fagene i alle de gymnasiale uddannelser, og der indføres fælles struktur for det almene gymnasium og uddannelserne til højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx).

Hf-uddannelsen fornyes indholdsmæssigt, og fagligheden skal i langt højere grad end nu bygge på sammenhænge mellem fagene.

For de gymnasiale uddannelser under ét styrkes og fornyes almindelsen. Almindelse og viden kan ikke skilles ad i de gymnasiale uddannelser. Viden skal give almindelse et indhold, og almindelse skal placere viden i en sammenhæng, som viden om de enkelte fagområder i sig selv ikke giver. Med den hastige samfundsudvikling er der brug for at besinde sig på skolens begreb om almindelse, således at det afspejler de centrale temaer for mennesker i det 21. århundrede. Traditionelt har almindelsen overvejende været humanistisk og samfundsvidenskabelig i sin orientering - i det almene gymnasium især humanistisk. Den eksisterende tilgang til almindelsen skal fastholdes og uddybes. Det er imidlertid afgørende for fremtidens demokratiske beslutningsprocesser, at borgerne får en øget forståelse for den samfundsvidenskabelige og den naturvidenskabelige og teknologiske udvikling. Derfor skal disse aspekter have en styrket position i dannelsesdimensionen i de gymnasiale uddannelser.

Dette lovforslag har til formål at gennemføre den del af reformen, der vedrører uddannelsen til studentereksamen (det almene gymnasium). Forslaget fast-

lægger formålet med uddannelsen, optagelseskravene og de grundlæggende krav til uddannelsens indhold, prøver og eksamen mv. Lovforslaget skal ses i sammenhæng med de samtidigt fremsatte lovforslag om uddannelserne til højere forberedelseseksamen (hf), højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx) samt lovforslaget om ændringer af lovgivningen som følge af reformen af de gymnasiale uddannelser.

Reformen berører ikke de eksisterende institutionelle rammer for de gymnasiale uddannelser. En samlet og endelig plan for de institutionelle vilkår for specielt almene gymnasier og hf-kurser afventer resultatet af de beslutninger, der skal træffes i forlængelse af rapporten fra den af regeringen nedsatte strukturkommission.

2. Målene med reformerne

Den samlede reform af de fire gymnasiale uddannelser - det almene gymnasium, højere handelseksamen, højere teknisk eksamen og højere forberedelseseksamen - skal tjene tre overordnede mål:

- Uddannelsernes studieforberedende funktion skal styrkes. Derfor skal der lægges større vægt på fagligheden i uddannelserne og på studenternes og hf'ernes reelle studiekompetence, dvs. på deres muligheder for at gennemføre en videregående uddannelse.
- De forskellige uddannelsers almindelige funktion skal opdateres og udbygges. Derfor skal der foretages en indholdsmæssig fornyelse af fagene, der skal stilles krav om øget samspil mellem fagene, og naturvidenskabelige dimensioner skal have en mere markant plads i det almene gymnasium og i hf.
- De fire uddannelser skal fortsat have hver sin klare profil, der understreges gennem fagrække og studieretninger/fagpakker. Uddannelserne skal tage udgangspunkt i de unges forudsætninger og interesser, og de skal udgøre valgmuligheder, der bidrager til at motivere, engagere og aktivere de unge og dermed styrke deres faglige udbytte. Flexibiliteten mellem de enkelte uddannelser skal øges. Derfor skal de 3-årige uddannelser opbygges med fælles struktur, og der skal være valgfag på tværs af alle fire uddannelser.
- Reformen får virkning fra og med skoleåret 2005/2006.

3. Formålet med de gymnasiale uddannelser

Alle fire gymnasiale uddannelser giver adgang til alle videregående uddannelser, men muligheden for optagelse på en videregående uddannelse er på samme

måde som i dag afhængig såvel af den enkelte elevs valg af fag og niveauer som af den pågældende videregående uddannelses specifikke krav til den adgangsgivende eksamen.

De 3-årige gymnasiale uddannelser og det 2-årige hf er ligeværdige uddannelser med fælles grundlæggende karakteristika for en gymnasial uddannelse for unge. Formuleringen af formålet med hf skal dog samtidig være dækkende for voksne, der gennemfører hf som enkeltfag. Derfor kan formålsbestemmelserne for de fire uddannelser ikke være fuldt ud identiske. Men det skal afspejles i det overordnede formål for uddannelserne, at de alle er studieforberedende og giver grundlag for videregående uddannelse.

Formålsbestemmelserne for de fire gymnasiale uddannelser koordineres, så både ligheder og forskelle fremhæves. Formålsbestemmelserne skal på samme tid tilgodese kravet om en klar profil for hver af de enkelte uddannelser og behovet for øget fleksibilitet mellem uddannelserne.

Formålsbestemmelserne består således af en indledende tekst, der er fælles for alle fire gymnasiale uddannelser, og som definerer de grundlæggende karakteristika for en gymnasial uddannelse, dernæst en fælles formålsparagraf samt en efterfølgende profilering af den enkelte uddannelse.

Formålsbestemmelsen for hf-enkeltfag skal afspejle, at denne ordning har en tydelig voksenprofil, der klart adskiller den fra de gymnasiale ungdomsuddannelser, ligesom formålsbestemmelsen for studenterkursus skal understrege, at denne uddannelse har en særlig unge- og voksenprofil og en særlig tilrettelæggelse.

4. Fælles for de fire gymnasiale uddannelser

4.1. Optagelse til de gymnasiale uddannelser

For at sikre at de fire gymnasiale uddannelser fremtræder som ligeværdige tilbud, skal indgangsniveauet være ens, og de faglige adgangskrav (herunder aflagt afgangsprøve fra folkeskolen i dansk, matematik, fysik/kemi/biologi, engelsk og 2. fremmedsprog) skal være på samme niveau.

Overgangen fra folkeskolen til en gymnasial uddannelse skal være tydelig og mærkbar. Det er et fælles ansvar for den afleverende og den modtagende skole at medvirke til en god afvikling af overgangen. Den uddannelsesplan, som eleven udarbejder i folkeskolen, skal bl.a. indeholde mål for elevens uddannelse efter folkeskolen, og den afleverende skole og Ungdommens Uddannelsesvejledning skal forholde sig til disse mål.

Der findes ikke en samlet evaluering af, hvordan ordningen med uddannelsesplaner fungerer i praksis. Undervisningsministeren tager derfor initiativ til en evaluering af ordningen med henblik på, at uddannelsesplaner udvikles til et mere forpligtende og mere informativt redskab i overgangen mellem folkeskole og ungdomsuddannelse.

De 3-årige gymnasiale uddannelsesinstitutioner melder på forhånd ud om deres forventede udbud af studieretninger mv. (bl.a. oplysning om, hvilke to af de naturvidenskabelige fag biologi, kemi og naturgeografi der er knyttet til den enkelte studieretning) for at give de kommende elever et godt grundlag for valg af uddannelse og af skole. Når eleverne efterfølgende søger optagelse og i den forbindelse angiver skoleønsker, giver de samtidig en foreløbig interessetilkendegivelse i forhold til studieretningsvalg mv. af hensyn til skolernes planlægning.

Den enkelte elevs valg af studieretning finder sted ved afslutningen af grundforløbet.

4.2. Uddannelsernes mål

Målet med hver af de gymnasiale uddannelser er at give eleverne og kursisterne mulighed for at forberede sig til videregående uddannelse, og at de herved tilegner sig almindelse, viden og kompetencer i overensstemmelse med uddannelsens profil. Eleverne og kursisterne skal opnå almindelse og studiekompetence gennem uddannelsens faglige bredde og dybde i kombination med samspillet mellem fagene.

Uddannelsen skal udvikle elevernes og kursisters fortrolighed med forskellige arbejdsformer og evne til at fungere i et studiemiljø, hvor krav til selvstændighed, samarbejde og sans for at opsøge viden og samarbejds miljøer har stor betydning.

Hensigten er at stimulere elevernes og kursisters virkelyst og opfindsomhed samt at udvikle de faglige og personlige kompetencer gennem undervisnings- og arbejdsformer, der udfordrer deres kreative og innovative evner. Stærk og kreativ faglighed er en forudsætning for opfindsomhed og indsigtfuld innovation.

En ny struktur med øget vægt på samspil mellem fagene i uddannelsen vil understøtte målene med uddannelserne.

4.3. Faglige mål

Der skal fastholdes en national standard for hver af de gymnasiale uddannelser. En national standard er vigtig, fordi de gymnasiale uddannelser giver adgang til videregående uddannelser, og eksamensresultaterne anvendes konkret ved optagelsen til disse uddannelser. Det indebærer, at et givet resultat af en gymna-

sial uddannelse bør være udtryk for samme faglige niveau, uanset hvor i landet uddannelsen er gennemført. Den nationale standard sikres bl.a. gennem centralt fastsatte mål og gennem nationale prøver og eksaminer.

De centralt fastsatte mål for, hvad eleverne og kursisterne skal vide og kunne i de enkelte fag - og i de forløb, der bygger på samspil mellem fagene -, skal gøres klarere og udformes, så der bliver sammenhæng med de netop vedtagne ændringer af folkeskolen. Målene skal være tydelige, forpligtende og direkte anvendelige til styring af undervisningen. Især lægges der vægt på tydelige mål for de helt centrale dele af fag- og stofområderne.

Fagene skal således være styret af præcise mål og ikke af abstrakte og meget almene mål. Det vil være karakteristisk for målformuleringerne, at de klart markerer *undervisningens niveau* (C-, B- eller A-niveau), tydeligt markerer *et bestemt indhold* på et passende konkretionsniveau og præcist udtrykker de *vurderingskriterier*, som man kan bedømme en elevs faglige standpunkt efter.

Overordnet er målene elevernes almindelse og faglige kompetencer. Med begrebet almindelse menes her det faglige stof eller indhold, den fælles referenceramme, som samfundet finder det væsentligt, at de kommende studenter besidder.

Der vil således blive lagt stor vægt på at beskrive kernestoffet i fagene, hvorimod det overlades til den enkelte lærer i samarbejde med sine elever at supplere dette stof med temaer og emner, som sammen med det centralt fastsatte kernestof honorerer målene for faget. Der gives derfor større frihed for de enkelte skoler og kurser, lærere samt elever og kursister til inden for visse, centralt fastsatte rammer selv at bestemme, hvordan undervisningen - såvel indhold som form - skal gennemføres for bedst muligt at realisere målene. I erkendelse af, at eleverne og kursisterne er forskellige, skal der være plads til at benytte forskellige veje. Samtidig skal det pointeres, at der ikke findes et pædagogisk mål uden et indhold, ligesom der ikke findes et pædagogisk indhold uden en målsætning. Mål og indhold hører uadskilleligt sammen.

Med begrebet kompetence rettes blikket mod det, som eleverne har brug for med henblik på virkeligheden uden for skolen, herunder de videregående uddannelser. Der vil altså være fokus på, hvad eleverne rent faktisk er i stand til på baggrund af den faglige viden, de har opbygget gennem undervisningen.

Klare mål stiller øgede krav til en mere systematisk intern evaluering af målopfyldelsen. Evalueringen skal sikre, at eleven får en klar tilbagemelding om

egne styrker, svagheder og fremskridt, ligesom den giver læreren mulighed for at vurdere effekten af undervisningen.

Det faglige niveau i et givet fag skal være ens på tværs af de gymnasiale uddannelser, men det faglige indhold afpasses naturligvis efter profilen for den uddannelse, som faget indgår i. Eksempelvis vil et A-niveau i dansk være udtryk for ækvivalente faglige mål, selv om faget kan været tonet i forskellige retninger afhængigt af, hvilken gymnasial uddannelse faget indgår i.

4.4. Den nationale standard sikres bl.a. gennem prøver og eksamen

I de nuværende gymnasiale uddannelser er der med få undtagelser - herunder den større skriftlige opgave - reelt kun to prøveformer: Skriftlige og mundtlige enkeltfaglige, individuelle prøver. Disse prøveformer er ikke isoleret set egnet til at evaluere, i hvilket omfang de ændrede tilrettelæggelses- og undervisningsformer og det øgede samspil mellem fagene vil bevirke, at eleverne og kursisterne opnår en styrket faglighed og en øget studiekompetence, og i hvilket omfang eleverne og kursisterne når de fastsatte faglige mål.

De eksisterende prøveformer suppleres derfor med nye. Den enkelte elev og kursist skal møde flere prøveformer end i dag, således at opnåelsen af de forskellige kompetencer, der indgår i uddannelsen, dokumenteres. Den samlede eksamen for en elev eller kursist skal således afspejle, at eleven eller kursisten har mødt en bred vifte af forskellige prøveformer under uddannelsen. Den variation i prøveformerne, der skal tilstræbes, sker bl.a. på baggrund af erfaringerne med Udviklingsprogrammet for fremtidens ungdomsuddannelser. Der er således ikke tale om hverken at forøge antallet af prøver eller at forlade de nuværende prøveformer, men at der tilføjes nye prøveformer, så dokumentationen af den enkelte elevs og kursists viden og kunnen bliver væsentligt mere nuanceret end i dag.

Der skal fortsat ske en individuel bedømmelse af den enkelte elev og kursist.

Prøveformerne er som i dag centralt fastsat, medmindre undervisningsministeren træffer anden beslutning vedrørende de mundtlige prøver. Den nærmere udformning udmøntes i bekendtgørelser.

Der udarbejdes fælles eksamensbestemmelser for de fire gymnasiale uddannelser, således at der - i modsætning til i dag - bliver samme regler for udregning af eksamensgennemsnit (idet karaktererne vægtes efter fagenes niveau), samme vilkår for tilladte

hjælpemidler ved prøverne, samme adgang til syge- og omprøver mv.

4.5. Nye arbejdsformer - aktiv deltagelse

Reformens hovedsigte - at styrke fagligheden, almenuddannelsen og elevernes og kursisters reelle studiekompetence - realiseres ved bl.a. at inddrage nye arbejdsformer, fx projektarbejde, hvor eleverne og kursisterne mere selvstændigt fordyber sig i en problemstilling, og virtuelle arbejdsformer. Disse nye arbejdsformer stiller øgede krav til elevernes og kursisters aktive deltagelse i undervisningen og til deres ansvarlighed.

Der skal lægges vægt på en styrkelse af studiemiljøet for at styrke grundlaget for, at alle elever opnår et godt fagligt udbytte, herunder også elever fra miljøer uden tradition for boglige og teoretiske studier.

Elever og kursister i de gymnasiale uddannelser har mødepligt, og deres fremmøde og aktive deltagelse er grundlæggende forudsætninger for at kunne realisere reformens sigte med hensyn til nye arbejdsformer og samspil mellem fagene.

Undersøgelser af omfanget af gymnasieelevernes fravær viser, at en stor del af eleverne i det almene gymnasium og hf har en forsømmelsesprocent, som ligger omkring de centralt fastsatte grænser for, hvornår rektor er forpligtet til at gribe ind over for henholdsvis en elevs samlede fravær og fravær i et enkelt fag. Niveaue for fravær skal derfor bringes ned.

Øget fokus på bl.a. løbende intern evaluering, test og screening kan medvirke til at sætte elevernes og kursisters fremmøde og aktive deltagelse i centrum og være med til at nedbringe fraværet.

De nuværende bestemmelser om mødepligt suppleres derfor med krav til den enkelte elev og kursist om at deltage aktivt i undervisningen, herunder aflevere skriftlige opgaver, der både kvantitativt og kvalitativt lever op til de krav, der er fastsat af skolen og faglæreren.

Skolens leder får en forpligtelse til at sikre, at der reageres tidligt på elevernes forsømmelser, og at eleverne får den nødvendige vejledning, herunder at de bliver gjort opmærksom på skolens støttemuligheder.

Samtidig ophæves de nuværende centralt fastsatte grænser for, hvornår en rektor eller forstander er forpligtet til at gribe ind over for fravær i det almene gymnasium og hf, således at der bliver ens regler for alle fire gymnasiale ungdomsuddannelser.

Skolen fastsætter nærmere regler om mødepligt og fravær i studie- og ordensreglerne, og eleverne skal gøres bekendt hermed. Undervisningsministeriet vil udarbejde en vejledning, som skolerne kan gøre brug

af, når de skal udarbejde de lokale studie- og ordensregler.

Efter de eksisterende regler i det almene gymnasium, hf, hhx og htx skal rektor rådgive de enkelte elever på baggrund af deres standpunkt, herunder bl.a. om en elev efter skolens vurdering bør gå en klasse om eller helt forlade uddannelsen. Det er imidlertid eleverne selv, der træffer beslutning om oprykning til næste klasse. Eleverne kan dermed tilsidesætte et råd om eventuelt at gå ud eller gå et klassetrin om. En lang række udsagn fra skolerne vidner om, at elever, der har modtaget et sådant råd, sjældent følger rådet, men ofte melder sig ud senere.

Reglerne ændres, så oprykning til næste klassetrin betinges af et tilstrækkeligt udbytte af det hidtil gennemførte undervisningsforløb. Rektor tillægges beføjelse til i særlige tilfælde at forhindre oprykning, hvis en elev eller kursist har opnået mindre end 6,0 i gennemsnit ved skoleårets afslutning.

4.6. Iværksættelse af et udviklingsprogram

Som led i gennemførelsen af reformen af de gymnasiale uddannelser iværksættes parallelt hermed et udviklingsprogram: *Fremtidens gymnasiale uddannelser – Udvikling og fornyelse*. Programmet gennemføres i samspil med skoler, amtskommuner og øvrige interessenter, jf. afsnit 9. Det bemærkes, at udviklingsprogrammet og midlerne til det er tiltænkt hele sektoren, dvs. både private og offentlige skoler.

5. Reformen af uddannelsen til studentereksamen

5.1. Hovedformål med reformen

De 3-årige gymnasiale uddannelser skal have hver sin klare profil, sådan at de unges forskellige interesser og forudsætninger kan tilgodeses gennem et varieret uddannelsesudbud. De forskellige profiler skal være udtryk for en reel forskel i uddannelsernes indhold. Forskelle - såvel som ligheder - mellem de gymnasiale uddannelser skal fremstå tydeligt, og de særlige uddannelsesprofiler skal præge undervisningen fra starten. En sådan tydeliggørelse vil i kombination med en styrket vejledning kunne kvalificere de unges valg af uddannelse.

Profilen for det nye almene gymnasium skal skærpes gennem en opprioritering af målrettet faglighed med vægt på tydeligere mål for faglig viden og færdigheder og for faglige kompetencer. Fagligheden skal styrkes, og det skal stå klart, at det almene gymnasium henvender sig til unge, der inden for et bredt fagligt spektrum interesserer sig for viden, fordybelse, perspektivering og abstraktion, og som primært sigter mod videregående uddannelser. Som et integreret led

i opbygning af studiekompetencen skal uddannelsen have et ajourført dannelseperspektiv med vægt på en integreret faglig og personlig kompetenceudvikling og på udvikling af personlig og social identitet, dvs. at eleverne skal forstå sig selv som en del af et fællesskab.

Der skal fortsat være mulighed for unge og voksne for at aflægge en studentereksamen efter et 2-årigt kursusforløb på studenterkursus - med samme mål som en studentereksamen fra en gymnasieskole. Et 2-årigt forløb på studenterkursus skal på samme måde som i dag adskille sig tydeligt fra det 2-årige hf, således at de to uddannelser fortsat har forskellige målgrupper.

5.2. Uddannelsen til studentereksamen i dag

Det faglige niveau, samarbejdet mellem fagene og en bredere almindelig styrkes i det almene gymnasium ved at ophæve den nuværende ordning ("valg-gymnasiet" fra 1988) med opdeling i en sproglig og en matematisk linje, hvor eleverne ud over obligatoriske fag individuelt vælger 3-4 valgfag.

Opdelingen mellem på den ene side det sproglig-humanistiske og på den anden side det matematisk-naturvidenskabelige har imidlertid overlevet sig selv. Både i videregående uddannelser og på arbejdsmarkedet stilles i dag langt mere komplekse krav, som går på tværs af denne opdeling, og linjedelingen har derfor en utilsvarende funktion i forhold til nutidens unge. I mange sammenhænge er det afgørende at have kompetencer i både sprog, matematik, samfundsvidenskab og naturvidenskab. Derfor ophæves den nuværende linjedeling.

Elevernes individuelle valg af valgfag i det nuværende gymnasium har bl.a. betydet, at fagene står for isoleret i forhold til behovet for samarbejde på tværs, fordi undervisningen i hvert fag foregår på særskilte hold. Det er et af hovedformålene med reformen af de gymnasiale uddannelser, at der skal lægges øget vægt på samspil mellem fagene. Strukturen i det nye almene gymnasium muliggør og understøtter et sådant samspil.

I det nuværende almene gymnasium bygger valgfag på A-niveau i næsten alle tilfælde oven på afsluttede obligatoriske fællesfag på C- eller B-niveau, og alle undervisningsforløb til A-niveau i valgfagene - herunder sprogfagene og de naturvidenskabelige fag - er derfor 1- eller 2-årige. Med den opdeling af det samlede gymnasieforløb, der er beskrevet nedenfor, bliver der nu 2½ år til at arbejde på den faglige dybde, der karakteriserer gymnasiets højeste niveauer.

5.3. Grundforløb og studieretninger

Grundforløb

Eleverne skal fra starten mærke et markant skifte i overgangen fra folkeskole til gymnasial uddannelse. Grundforløbet skal give eleverne faglig indsigt og forståelse samt en indføring i gymnasiale arbejdsmetoder som grundlag for deres valg og gennemførelse af studieretning. Grundforløbet skal samtidig danne basis for at udvikle elevernes almindelse. Når grundforløbet afgrænses til ½ år, skabes der - i forhold til i dag - rum for øget faglig fordybelse i det efterfølgende 2½-årige studieretningsforløb.

Grundforløbet består i det almene gymnasium af dansk, engelsk, 2. fremmedsprog, historie, idræt, et kunstnerisk fag, matematik, et naturvidenskabeligt fag, et naturvidenskabeligt grundforløb og samfundsfag samt almen sporgforståelse. Skolen kan dog beslutte, at 2. fremmedsprog først begynder samtidig med studieretningsforløbet.

Ansøgere til gymnasiet skal i prioriteret rækkefølge tilkendegive, hvilket kunstnerisk fag de er interesserede i blandt de mindst to, som skolen skal udbyde. Kunstneriske fag, der kan udbydes, er billedkunst, dramatik, mediefag og musik. Når skolen danner hold i grundforløbet, skal elevernes prioriteringer imødekommes i videst muligt omfang. Skolen kan efter etablering af holdene i grundforløbet foretage en vis omfordeling af eleverne på de kunstneriske fag på tværs af holddannelserne i grundforløbet, hvis flere elevers ønsker om kunstnerisk fag derved kan tilgodeses. Det forudsættes, at denne omfordeling ikke udløser ekstra hold, og at skolen på anden vis sikrer sammenhæng mellem fagene.

Skolen vælger for hvert af holdene i grundforløbet, hvilket af de naturvidenskabelige fag biologi, fysik, kemi og naturgeografi der indgår i holdets grundforløb.

Endvidere indgår i grundforløbet en timeramme ("almen studieforbereelse") for samarbejde mellem fagene. Timerammen fremkommer ved, at mindst 20 pct. af det samlede omfang af grundforløbet afsættes til almen studieforbereelse.

Endelig indgår i grundforløbet - i et samarbejde mellem sprogfagene - et forløb i almen sprogforståelse for at sikre, at alle elever tilegner sig redskaber, der kan anvendes i alle sprogfagene.

Grundforløbet skal være præget af undervisning i fag og metoder, og i almen studieforbereelse skal undervisningen tilrettelægges med særligt sigte på, at de fag, der indgår, bidrager med hver deres faglighed til at skabe sammenhæng og overblik.

Grundforløbet opbygges, så eleverne - ved brug af merit og substitution - senest ved afslutningen af grundforløbene kan skifte uden tab af tid mellem de 3-årige gymnasiale uddannelser. Merit ved substitution bygger på anerkendelse af fælles kompetencemål frem for fælles, konkret indhold.

Studieretningsforløb

I forbindelse med elevernes ansøgning om optagelse i en gymnasial uddannelse har de samtidig givet en foreløbig interessetilkendegivelse i forhold til studieretningsvalg mv. Denne interessetilkendegivelse forventes udnyttet af skolerne ved deres planlægning af grundforløbet.

Den enkelte elevs valg af studieretning finder sted ved afslutningen af grundforløbet, og eleverne fordeles derefter på hold efter valg af studieretning. De har således fællesfag og studieretningsfag på samme hold. Dermed skabes der for første gang siden 1950'erne mulighed for fagsamarbejde både inden for fællesfag, inden for studieretningsfag og på tværs af fællesfag og studieretningsfag. Et sådant samspil mellem fagene giver helt nye muligheder for faglig fordybelse og styrkelse af fagligheden. Fagene kan i fremtiden i en sammenhængende periode på 2½ år behandles med den dybde, der karakteriserer det højeste gymnasiale niveau.

I studieretningsforløbet har hver elev op til 3 valgfag, som udbydes på tværs af studieretningerne, og som derudover kan udbydes på tværs af alle fire gymnasiale uddannelser. Specielt kan der i valgfagsudbuddet indgå obligatoriske fag fra en af de andre gymnasiale uddannelser.

For at sikre, at fagene kan støtte hinanden, fastlægges der centralt kriterier, dels for antallet af studieretningsfag og niveauer i en studieretning, dels om bindinger mellem fagene i den enkelte studieretning. Endvidere indgår der i enhver studieretning en time-ramme til almen studieforbereelse på mindst 10 pct. af det samlede omfang af studieretningsforløbet.

I det almene gymnasium indgår der i alle studieretninger 3 studieretningsfag, der er på AAA-, AAB-, AAC-, ABB- eller ABC-niveau. Undtaget herfra er dog studieretninger, der som 3. fremmedsprog indeholder et begynderprog eller et klassisk sprog på A-niveau. Her indgår der i studieretningen kun 2 studieretningsfag, der begge er på A-niveau.

Alle elever skal have mindst 4 fag på A-niveau samt normalt 3 fag på B-niveau og normalt 7 fag på C-niveau.

De obligatoriske fag er: dansk A, historie A, fysik C, oldtidskundskab C og religion C. Desuden skal ele-

verne have mindst B-niveau i engelsk og mindst B-niveau i 2. fremmedsprog - dog A-niveau, hvis eleven har valgt et begyndersprog som 2. fremmedsprog - samt mindst C-niveau i idræt, matematik, samfundsfag, et kunstnerisk fag og i mindst to af fagene biologi, kemi og naturgeografi. Endvidere skal alle elever vælge mindst et af fagene biologi, fysik, kemi og naturgeografi på mindst B-niveau. Det gælder dog ikke elever, der ud over engelsk B og fortsættersprog B har to begyndersprog A som 3. og 4. fremmedsprog, og elever, der ud over engelsk B og et begyndersprog A har græsk A og latin A.

Alle elever har fortsat mindst 2 fremmedsprog. Heraf er 2. fremmedsprog enten elevens fortsættersprog (på mindst B-niveau), dvs. tysk eller fransk afhængigt af, hvad eleven har haft i folkeskolen eller tilsvarende kvalifikationer erhvervet på anden vis, eller et begyndersprog (fransk, italiensk, russisk, spansk eller tysk), der skal vælges på A-niveau, således at det bliver et reelt fungerende sprog for eleven. Vælger eleven et begyndersprog som 2. fremmedsprog, betyder det, at den pågældende har mindre valgfrihed i sammensætningen af sit gymnasieforløb.

De samme sprog, som kan indgå som 2. fremmedsprog, kan indgå som 3. fremmedsprog. Endvidere kan særligt sprogligt orienterede elever i tilknytning til visse studieretninger få et 3. fremmedsprog A fra hf-uddannelsen som valgfag.

Der udbydes en række valgfag på A-, B- og C-niveau, der kan vælges på tværs af studieretninger. Antallet af valgfag for en elev afhænger af, hvilke fag og niveauer der indgår som elevens studieretningsfag.

En styrket sammenhæng og fleksibilitet mellem uddannelserne indebærer, at de faglige niveauer (C, B og A) er fælles for ensartede fag på tværs af uddannelserne, mens selve indholdet af fagene vil være forskelligt. Det indebærer også, at der i alle uddannelserne kan vælges valgfag på tværs af alle fire gymnasiale uddannelser.

5.4. Styrkelse af naturvidenskab

I det almene gymnasium styrkes naturvidenskab på flere måder, bl.a. gennem indførelse af timerammen til almen studieforberedelse, hvor der lægges vægt på, at også naturvidenskabelige dannelseselementer indgår som en væsentlig baggrund for en sammenhængende videnskabelig og historisk forståelse.

Desuden styrkes naturvidenskab gennem indførelse af et naturvidenskabeligt forløb i grundforløbet med fagelementer fra biologi, fysik, kemi og naturgeografi, og der bliver både her og i studieretningsforløbet øgede muligheder for samspil mellem de naturviden-

skabelige fag. Forsøg med særlige naturvidenskabelige klasser og med fagpakker inden for matematik, fysik og kemi har vist, at et øget samspil på fagenes høje niveauer styrker mulighederne for faglig fordybelse.

Styrkelsen sker endvidere ved, at det nuværende geografifag skifter karakter og betegnes naturgeografi.

Reformen giver i visse henseender mulighed for, at naturvidenskabeligt interesserede elever kan tone deres uddannelse i en mere naturvidenskabelig retning end under den nuværende ordning. Det nye er primært, at det bliver muligt at sammenkoble naturvidenskabelige fag på nye måder (fx biologi A og kemi A). Styrkelsen ligger endvidere i, at fagene kommer til at samarbejde tættere end i dag. Desuden vil eleverne gennem studieretningsprojektet få lejlighed til en fordybelse, der ligger ud over, hvad der kan lade sig gøre i dag.

Matematik er fortsat obligatorisk på mindst C-niveau for alle i det almene gymnasium. Desuden er faget fysik samt mindst 2 af fagene biologi, kemi og naturgeografi obligatoriske på mindst C-niveau for alle. Disse fag indeholder fagområder og metoder, der er relevante for alle at kende, og bortset fra naturgeografi er det fag, der senere kan vælges på A-niveau og dermed være konstituerende for en studieretning. Endvidere skal - som nævnt ovenfor - alle elever vælge mindst et af fagene biologi, fysik, kemi og naturgeografi på mindst B-niveau. Det gælder dog ikke de stærkt sprogligt orienterede elever, der ud over engelsk B og fortsættersprog B har to begyndersprog A som 3. og 4. fremmedsprog, og elever, der ud over engelsk B har græsk A, latin A og et begyndersprog A.

Styrkelsen af naturvidenskab sker således dels ved at udbygge og supplere de dannelsesmæssige aspekter for alle elever i forhold til i dag, dels ved at give de særligt interesserede bedre muligheder for faglig fordybelse gennem studieretningsfag og valgfag.

5.5. Almen studieforberedelse i det almene gymnasium

Faglighedsbegrebet i de gymnasiale uddannelser skal opdateres. Gennem alle 3 år skal der - ud over den traditionelle faglighed - lægges vægt på at styrke samspillet mellem fagene og på de kompetencer, eleverne opbygger gennem det faglige arbejde. Herved udvides uddannelsernes målsætning til at omfatte såvel fagligheden i sig selv som evnen til at anvende det lærte i relevante situationer.

Dette sker både i de enkelte fag og ved at indføre en timeramme til almen studieforberedelse, som er et organiseret samspil mellem en række gymnasiale fag, der dels skal sikre samarbejde og sammenhæng mel-

lem fagene med henblik på almindende formål, dels sikre progression i elevrollen fra folkeskoleelev over gymnasieelev til studerende med henblik på studieforberedende formål. Almen studieforberedelse skal danne en fælles ramme for forståelse af sammenhængen mellem natur, kultur og samfund.

Der afsættes en timeramme til almen studieforberedelse i det almene gymnasium for at sikre et sådant samspil. Rammen fremkommer ved, at mindst 20 pct. af omfanget af grundforløbet og mindst 10 pct. af omfanget af studieretningsforløbet afsættes til almen studieforberedelse. Almen studieforberedelse strækker sig således over hele det 3-årige gymnasieforløb. Timerammen er procentvis størst i grundforløbet, hvor sigtet - ud over at sikre samarbejde og sammenhæng mellem fagene - er at sikre progression i elevrollen fra folkeskoleelev til gymnasieelev. I det efterfølgende studieretningsforløb er timerammen procentvis mindre, og her lægges vægten på progressionen fra gymnasieelev til studerende.

Almen studieforberedelse i grundforløbet

Det almindende aspekt tilgodeses ved, at forløbet præsenterer bærende forestillinger og centrale metoder i de grundlæggende videnskabelige tilgange til verden. Eleverne skal opnå indsigt i, at der er sammenhænge på tværs af alle de opdelinger, som den enkeltfaglige tilgang til verden ellers består af, og stifte bekendtskab med udvalgte "store fortællinger" i europæisk kultur.

Almen studieforberedelse i studieretningsforløbet

I studieretningsforløbet er målet med almen studieforberedelse, at eleverne skal

- opnå kompetencer til at kombinere fag for at erhverve viden om væsentlige emner i praktisk og teoretisk sammenhæng,
- kunne vurdere, hvad forskellige fag kan bidrage med og ikke bidrage med for at erhverve viden om et mangesidigt problem,
- kunne kombinere forskellige metoder i forhold til løsning af et sammensat problem samt
- sikres en koordineret progression i arbejdsformer med særligt henblik på udvikling af studiekompetence og selvstændighed.

5.6. Nyt indhold i fagene

Samtlige gymnasiale fag fornyes indholdsmæssigt med vægt på mål for faglig viden og færdigheder, og der lægges øget vægt på fordybelse og samspil mellem fagene. Specielt kan nævnes:

Faget *historie* indgår i samtlige studieretninger og får derfor et særligt ansvar for at medvirke til at skabe helhed og sammenhæng i gymnasieforløbet. Faget forpligtes på aktivt at spille sammen med de øvrige fag og fagområder. En vigtig opgave for historiefaget er, at undervisningen medvirker til at skabe historisk viden, bevidsthed og identitet hos eleverne.

Faget *idræt* nytænkes sådan, at eleverne gennem idrætsfaget får bedre indsigt i og viden om betydningen af motion og kost mv.

Der indføres et *naturvidenskabeligt grundforløb* i grundforløbet. Gennem arbejdet i dette forløb skal eleverne stifte bekendtskab med grundlæggende elementer af de naturvidenskabelige fag (biologi, fysik, kemi og naturgeografi) og deres arbejdsmetoder. Eleverne skal opnå viden om begreber, teorier, lovmæssigheder og sammenhænge, som har eksemplarisk værdi inden for fagområderne. De skal introduceres til naturvidenskabelig tankegang og præsenteres for elementer af naturvidenskabernes verdensbillede. Simple eksempler på naturvidenskabelige eksperimenter og observationer skal indgå som grundlag for arbejdet med modeldannelse og hypoteseafprøvning, og eleverne skal arbejde med at læse og skrive enkle tekster med naturvidenskabeligt indhold.

Eleverne skal præsenteres for fagenes egenart på en sådan måde, at det kan danne grundlag for deres valg af studieretning.

De *naturvidenskabelige fag* nytænkes med større vægt på fagenes almindende dimensioner. De faglige mål for det naturvidenskabelige indhold i grundforløbet skal være ens uanset elevsammensætningen, men det faglige indhold og tilrettelæggelsen af undervisningen skal afpasses i forhold til elevgruppen.

Faget *fysik* findes i det nuværende gymnasium kun på B- og A-niveau. Med reformen introduceres et nyt fysik C-forløb, der således repræsenterer et gymnasialt minimumskrav i fysik for alle elever. Det stiller krav om en nytænkning af fysikundervisningen, såvel i indhold som tilrettelæggelse, så undervisningen på elementær vis kan præsentere væsentlige sider af naturvidenskabernes verdensbillede og samtidigt sikre samspillet med såvel de andre naturvidenskabelige fag som med de humanistiske, samfundsfaglige og kunstneriske fag.

Faget *naturgeografi* forpligtes på at give en sammenhængende omverdensforståelse baseret på naturgeografisk og geologisk viden om, hvad der får forskellige egne på Jorden til at fremtræde forskelligt og byde mennesker i verdens regioner forskellige livsvilkår. Eleverne skal gennem undervisningen tilegne sig faglige og metodiske redskaber til at kunne observere,

iagttagelse, analysere og forklare geografiske og geologiske naturfænomener og til at koble vidensområder fra forskellige dele af faget til en sammenhængende forståelse af komplekse, naturvidenskabelige emner.

Faget *oldtidskundskab* forpligtes både på at belyse forhold fra antikken op gennem tiden og på at belyse nutidige problemstillinger gennem antikke tekster.

Faget *samfundsfag* indføres som obligatorisk fællesfag, hvad der indebærer en nytænkning af fagets mål og indhold.

Formålet med forløbet i *almen sprogforståelse* er, at eleverne tilegner sig nogle redskaber, som kan anvendes i alle sprogfagene, og at de opbygger et sprog om sproget (et metasprog). Almen sprogforståelse skal styrke elevernes teoretiske sprogforståelse, samspillet mellem sprogene og studiekompetencen. Grammatiske færdigheder er en væsentlig del af studiekompetencen, ikke kun når det gælder senere sprogstudier og humaniora, men også når det gælder mange andre studier. Almen sprogforståelse skal desuden fungere som en introduktion til valget af de sproglige studieretninger.

Almen sprogforståelse skal tilrettelægges i et samarbejde mellem dansk og fremmedsprog, herunder latin. Der skal i forløbet gives plads til de teoretiske overvejelser, som ligger ud over den først og fremmest praksisorienterede sprogindlæring, som finder sted i fremmedsprogene. Almen sprogforståelse skal endvidere have ansvaret for, at arbejdet med den sproglige dimension i dansk og fremmedsprogene koordineres, således at der i videst muligt omfang sikres en fælles sproglig terminologi og analysemetode i de enkelte fag.

En øget faglighed og kvalitet målt med internationale standarder forudsætter også, at *den internationale dimension* i uddannelsen styrkes. Internationale problemstillinger og perspektiver skal integreres i undervisningen, så de unge opnår kompetencer med henblik på at kunne begå sig i en internationalt orienteret verden.

5.7. Studenterkursus

For unge og voksne med skal der fortsat være mulighed for at aflægge studentereksamen efter et 2-årigt komprimeret kursusforløb på et studenterkursus med samme mål som en studentereksamen på en gymnasieskole. Et 2-årigt studenterkursusforløb adskiller sig tydeligt fra det 2-årige hf, således at de to uddannelser har forskellige målgrupper.

Reglerne for studenterkursus følger mål og principper for det almene gymnasium, idet der foretages tilpasninger i bl.a. fagrække og uddannelsestid, som

nødvendiggøres af det komprimerede 2-årige forløb og den særlige målgruppe – parallelt med de ligheder og forskelle, der gælder i forholdet mellem studenterkursus og alment gymnasium i den nuværende ordning. Studenterkurser udbyder og opretter studieretninger og valgfag svarende til ordningen for det almene gymnasium.

6. Lovforslaget

Med dette lovforslag fornyes uddannelsens strukturelt og indholdsmæssigt, således at fagligheden i langt højere grad end nu kommer til at bygge på sammenhæng mellem fagene.

Studentereksamens nye og selvstændige profil skal findes i ændringer i uddannelsens formål og de deraf afledte ændringer i undervisningens indhold, øget adgang til fleksibel organisering og tilrettelæggelse af undervisningen, nye prøveformer og øgede frihedsgrader for institutionerne til at kunne tilbyde et fleksibelt undervisningstilbud - afpasset elevernes og de lokale behov.

Der lægges øget vægt på fagligheden og øgede frihedsgrader til at kunne indfri de nye krav om kvalitet og relevans, hvorfor der foreslås en række ændringer og forbedringer af uddannelsens indhold med henblik på at give uddannelsen sin selvstændige profil i rækken af ungdomsuddannelser. Lovforslaget skal sikre undervisningsministeren den nødvendige hjemmel til at gennemføre en indholdsmæssig ændring af det almene gymnasium. Lovforslaget fastlægger formålet med uddannelsen, optagelseskraevne og de grundlæggende krav til indhold, prøver og eksamen. De øvrige elementer i den foreslåede reform vil kunne gennemføres administrativt inden for bemyndigelserne i denne lov. En stor del af indholdet i de regler, som nu foreslås indsat i loven, var tidligere bekendtgørelsesstof. De gældende bekendtgørelser vil således i vidt omfang blive erstattet af enten nye bestemmelser i loven eller nye eller ændrede bekendtgørelser.

Når reformen udmøntes gennem udstedelse af en ny uddannelsesbekendtgørelse for studentereksamen, vil det ske på grundlag af bl.a. erfaringerne fra Udviklingsprogrammet for fremtidens ungdomsuddannelser og de foretagne evalueringer af dette program samt under inddragelse af Rådet for de Gymnasiale Uddannelser m.fl.

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft, således at det får virkning for elever, der optages i 1. gymnasieklasse ved starten af skoleåret 2005/06. Ordningen for studenterkursus får dog først virkning fra og med skoleåret 2006/07.

7. Et nyt GSK-system

De gymnasiale suppleringskurser (GSK) henvender sig til personer, der har afsluttet en gymnasial eksamen og dermed har opnået generel studiekompetence til videregående uddannelse, men som mangler specifikke kompetencer (fag og/eller niveauer) eller et specifikt karaktergennemsnit, som er adgangskrav for optagelse på en konkret videregående uddannelse.

Der etableres et nyt sammenhængende tilbud af suppleringskurser mellem gymnasiale uddannelser og videregående uddannelser med et fagtilbud og undervisningsforløb, der kan målrette og styrke overgangen til de videregående uddannelser. Ved etableringen af det nye system skal der koordineres i forhold til propædeutiske kurser (dvs. forberedende undervisning i fag som latin, græsk og japansk, altså fag som findes i gymnasiet, men kun har beskednen udbredelse) på de videregående uddannelser og i forhold til de særlige adgangskurser til bestemte videregående uddannelser for ansøgere, der ikke har en adgangsgivende eksamen.

Det nye GSK skal lige som det nuværende være gratis for deltagerne. Dog skal et GSK-forløb for at være gratis være påbegyndt senest 1. oktober to år efter afslutningen af den adgangsgivende eksamen.

Adgang til GSK er fortsat betinget af, at en adgangsgivende gymnasial eksamen er bestået. Der er adgang til alle fag og niveauer, der optræder som adgangskrav til videregående uddannelser.

Med henblik på optagelse på videregående uddannelse skal det særlige gymnasiale indslusningskursus for fremmedsprogede (GIF) fortsat kunne udbydes som fagpakker i et 1-årigt suppleringsforløb for studerende, der i hjemlandet har aflagt en eksamen, der kan sidestilles med en dansk studentereksamen, men som ikke giver adgang i kvote 1 til en videregående uddannelse i Danmark.

GSK-undervisning foregår i dag udelukkende på gymnasieskoler, hf-kurser (herunder VUC) og studenterkurser. Fremover skal sådan undervisning også kunne foregå på institutioner for erhvervsrettet uddannelse efter reglerne om hhx og htx-uddannelserne, jf. bemærkningerne til det samtidigt fremsatte lovforslag herom. Samtidig får institutioner for erhvervsrettet uddannelse mulighed for at tilbyde fagpakker med sigte på specifik supplerings og forberedelse til erhvervsuddannelse inden for afgrænsede sektorer, som har langvarig praksis for ansættelse af elever, der har gennemført den 1-årige hhx. Suppleringsforløbene vil omfatte 2-3 udvalgte hhx-fag og vare ½ år.

8. Styling

8.1. Kompetencefordeling

Den overordnede kompetencefordeling mellem undervisningsministeren, amtsrådet, skolens bestyrelse, skolens rektor, lærerrådet og elevrådet vil i det store og hele blive videreført uændret. Med hensyn til skolernes udbud af studieretninger og valgfag vil amtsrådene få en ny koordinerende funktion, ligesom amtsrådene vil skulle godkende skolernes udbud. Amtsrådene skal endvidere fastsætte den endelige økonomiske ramme for oprettelse af studieretninger og valgfag.

I forhold til de private skoler sker der ingen ændringer i skolernes styrelse, bortset fra de ændringer, der følger af dette lovforslag. Hovedprincipperne i de offentlige gymnasieskolels fremtidige styring er følgende:

- 1) Undervisningsministeren har det overordnede pædagogiske ansvar for gymnasieskolernes undervisning og eksamen, fører tilsyn hermed, kan give pålæg til rektor og er klageinstans i pædagogiske anliggender. Undervisningsministeren fastsætter regler om optagelse og fordeling af ansøgere og om undervisning og om eksamen. Undervisningsministeren fastsætter endvidere betingelserne for fast ansættelse som lærer mv.
- 2) Amtsrådene har ansvaret for, at der etableres gymnasieundervisning i tilstrækkeligt omfang (opretter, driver og nedlægger gymnasier).
- 3) Amtsrådene fastsætter antallet af grundforløbshold, som skolerne er forpligtet til at oprette (skolernes kapacitet). Amtsrådene koordinerer skolernes udbud af studieretninger og valgfag og sikrer, at der ved mindst én af amtets gymnasieskoler sker udbud af mere specialiserede studieretninger, fx græsk og latin. Amtsrådene godkender skolernes udbud af studieretninger og valgfag. Amtsrådet fastsætter for de amtskommunale gymnasier rammer for skolernes oprettelse af studieretninger og valgfag, og det er amtsrådets opgave at sikre, at udbuddet og oprettelsen af studieretninger og valgfag foregår hensigtsmæssigt, jf. forudsætninger om udbud og oprettelse af studieretninger i den politiske aftale. Det forudsættes, at der inden for hvert amt er et bredt udbud af valgfag, der dækker de 3 hovedområder humaniora, naturvidenskab og samfundsvidenskab. Amtsrådene har endvidere bevillings- og arbejds-giverkompetencen bortset fra uansøgt afsked af tjenestemandsansatte rektorer og lærere.
- 4) Rektor er skolens daglige leder, og rektor har ansvaret for skolens virksomhed over for amtsrådet. Rektor har det pædagogiske ansvar for skolens

undervisning og eksamener over for undervisningsministeren. Rektor leder og fordeler arbejdet mellem skolens ansatte. Rektor opretter studieretninger og valgfag inden for de rammer, der er fastsat af amtsrådet.

- 5) Efter de eksisterende regler skal bestyrelsen ved en offentlig skole fastlægge det maksimale elevtal i klasserne. Denne beføjelse tilkommer ved de private skoler efter de gældende regler bestyrelsen som et implicit led i dens økonomiansvar. Bestyrelsens kompetence til at fastlægge det maksimale elevantal i klasserne bortfalder med lovforslaget, idet kompetencen hertil fremover tilkommer rektor, der som økonomiansvarlig på de offentlige skoler skal kunne råde over de nødvendige midler. For at sikre parallelitet mellem de offentlige og private rektors beføjelser overføres kompetencen til at fastlægge det maksimale elevantal også på de private skoler fra bestyrelsen til rektor.

Efter de eksisterende regler skal bestyrelsen ved en offentlig skole endvidere fastlægge skolens fagudbud. Dette ændres med lovforslaget, idet kompetencen til at godkende skolernes udbud af studieretninger og valgfag for så vidt angår de offentlige skoler efter lovforslaget tilkommer amtsrådet, jf. §§ 14 og 15. På dette punkt er det ikke muligt at sikre parallelitet mellem de private og de offentlige skoler, og bestyrelsen på de private skoler skal i stedet for amtsrådet godkende skolens udbud af studieretninger og valgfag.

Bestyrelsen på de offentlige skoler skal desuden efter de gældende regler fastsætte ordensregler. Da der fremover bliver tale om fastsættelse af *studie-* og ordensregler, der bl.a. skal indeholde principper om mødepligt og fravær samt beskrive konsekvenserne ved overtrædelse heraf, bliver kompetencen til at fastsætte reglerne overført til rektor på både offentlige og private skoler. Bestyrelsen tillægges høringsret i forbindelse med rektors fastsættelse af studie- og ordensregler. Bestyrelsen tillægges endvidere høringsret i forbindelse med skolens forslag om udbud af studieretninger og valgfag.

Bestyrelsen skal endvidere fastlægge skolens budget efter indstilling fra rektor og inden for den økonomiske ramme fastsat af amtsrådet. Bestyrelsen skal herudover godkende skolens ferieplan efter indstilling fra rektor og skal formidle samarbejde mellem skole og hjem, medvirke ved løsning af sociale opgaver i tilknytning til skolen og medvirke ved byggesager.

- 6) De centralt fastsatte regler om det pædagogiske råd og elevrådet ændres ikke. Det pædagogiske råd omfatter alle skolens lærere og rektor, og det er rådgivende for rektor. Eleverne har ret til at danne et elevråd. Elevrådet udpeger en repræsentant til skolens bestyrelse og repræsentanter til råd, udvalg og arbejdsgrupper, der behandler spørgsmål, der har betydning for eleverne i almindelighed.

8.2. Indførelse af uddannelsestid

Hovedmålene med reformen er at opnå et større samarbejde mellem fagene og at indføre nye arbejdsformer. Som led heri vil der centralt blive fastsat rammer for, i hvilket omfang forskellige arbejds- og tilrettelæggelsesformer skal anvendes med henblik på at understøtte, at eleverne faktisk møder forskellige arbejdsformer, og for at sikre, at alle aktiviteterne er lærerstyrede.

Indførelse af nye arbejds- og tilrettelæggelsesformer tilsiger, at der indføres et nyt begreb, *uddannelsestid*, for den samlede lærerstyrede elevaktivitet. Uddannelsestiden fastsættes som minimum til 2470 timer for et fuldt forløb fra 1. g til 3. g svarende til det nuværende niveau.

Timerammen for den samlede uddannelsestid angiver den tid, eleverne deltager i forskellige former for lærerstyret undervisning og i øvrige aktiviteter, som er organiseret af skolen til realisering af uddannelsens formål. Elevernes selvstændige arbejde, fx i form af deres skriftlige arbejde og forberedelse, er ikke indeholdt i uddannelsestiden.

Uddannelsestiden omfatter undervisningsaktiviteter i faglige forløb i de enkelte fag og i samspillene mellem fagene samt tid til interne evalueringer og prøver mv. (dog ikke officielle prøver og årsprøver i eksamensterminerne).

I det almene gymnasium spiller fagene sammen i almen studieforberedelse. I grundforløbet anvendes mindst 20 pct. og i studieretningsforløbet mindst 10 pct. af uddannelsestiden til almen studieforberedelse.

Af den samlede uddannelsestid kan skolen afsætte en timeramme på 7 pct. til afholdelse af interne fællestimer mv., terminsprøver, andre interne evalueringer eller andre tværgående undervisningsaktiviteter i overensstemmelse med uddannelsens mål. Efter de eksisterende regler kan der i gymnasiet anvendes højst 5 pct. af undervisningstiden til interne fællestimer mv. Heri indgår der ikke terminsprøver.

Det gælder for alle uddannelser, at uddannelsestiden i de enkelte fag fastsættes i form af faste timetal. I de flerårige fag og i almen studieforberedelse forde-

ler rektor timerne på de enkelte år og forløb i samarbejde med det enkelte lærerteam.

Rektor fastsætter omfang og placering af elevernes skriftlige arbejde i relevante fag inden for nærmere angivne rammer.

8.3. Institutionsstruktur

Reformen berører ikke de eksisterende institutionelle rammer for de gymnasiale uddannelser. En samlet og endelig plan for de institutionelle vilkår for specielt gymnasier og hf-kurser afventer resultatet af de beslutninger, der skal træffes i forlængelse af rapporten fra den af regeringen nedsatte strukturkommission.

De gældende institutionsrelaterede regler foreslås derfor indtil videre opretholdt i den hidtidige lov om gymnasiet m.v. Der henvises til det samtidig fremsatte lovforslag om ændringer af lovgivningen som følge af reformen af de gymnasiale uddannelser.

8.4. Tilsyn

Lovforslaget indeholder endvidere forslag om øget decentral styreform, hvor det regelorienterede tilsyn forventes at blive afløst af et mere resultatorienteret tilsyn med en ændret opgavefordeling mellem uddannelsesinstitutionerne og det centrale niveau. Det foreslås, at kompetencen til at fastsætte studie- og ordensregler, herunder kompetencen til at iværksætte sanktioner i forbindelse med tilsidesættelse af mødepligten og pligten til at deltage i undervisningen, administration af prøver og eksamen og godkendelse af lærerkvalifikationer overføres til rektor. En sådan ændring af styringsformen for uddannelsen og tilsynet hermed har en tæt sammenhæng med det 2-årige hf, da det 2-årige hf som hovedregel vil være placeret på et alment gymnasium under rektors ledelse. Det findes derfor hensigtsmæssigt at lade ændringer, der vedrører rektors kompetenceområder mv., være parallelle for det almene gymnasium og hf.

8.5. Kvalitetsudvikling

Som led i kvalitetsudviklingen af uddannelsesområdet generelt foreslås det pålagt den enkelte institution at have et system til kvalitetsudvikling og resultatvurdering i forbindelse med uddannelsen og undervisningen. Kvalitetssystemet skal indeholde en procedure for selvevalueringer og løbende kvalitetsudvikling med henblik på fx at sikre, at undervisningen er i overensstemmelse med de fastsatte mål, at der er sammenhæng med de aktuelle behov og erfaringer i de videregående uddannelser, og at lærernes kvalifikationer er ajourført fagligt og pædagogisk. Det foreslås endvide-

re, at ministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler for skolernes selvevalueringer. På baggrund af selvevalueringerne skal skolerne udarbejde opfølgingsplaner, som indeholder ændringsbehov og operationelle kvalitetsmål.

I overensstemmelse med lov om åbenhed og gennemsigtighed i uddannelserne m.v. skal skolen eller amtsrådet på sin hjemmeside informere om gennemførte aktuelle evalueringer af kvaliteten af skolens eller institutionens undervisning. Undtaget herfra er oplysninger om en enkelt lærers undervisning og evalueringer, hvor alene skolens ansatte har medvirket.

9. Implementering

Som led i gennemførelsen af reformen af de gymnasiale uddannelser iværksættes parallelt hermed et udviklingsprogram: *Fremtidens gymnasiale uddannelser – Udvikling og fornyelse*. Programmet gennemføres i samspil med skoler, amtskommuner og øvrige interessenter. Udviklingsprogrammet og midlerne til det er tiltænkt hele sektoren, dvs. både private og offentlige skoler.

Følgende temaer vil indgå i udviklingsprogrammet for alle gymnasiale uddannelser:

– Faglig, pædagogisk og organisatorisk fornyelse

- Styrkelse af forudsætningerne for at gennemføre den faglige, pædagogiske og organisatoriske fornyelse.
- Fokus på studiemiljøet i de gymnasiale uddannelser med henblik på at mindske frafald.
- Fokus på den internationale dimension ved udformning af nye læreplaner.

– Udvikling fra elev til studerende

- Etablering af udviklingsarbejde med studieboeger, så eleverne jævnligt formulerer egne faglige mål og efterfølgende evaluerer disse. Studiebøger vil kunne understøtte lærernes evaluering af eleverne.
- Etablering af udviklingsarbejde med gensidig evaluering, således at lærernes evaluering af elevernes udbytte af undervisningen suppleres med, at eleverne gennemfører evaluering af undervisningen.

– Spredning af gode eksempler

- Udpegning af et antal skoler, der kan virke som formidlere af gode erfaringer i forbindelse med implementering af reformens intentioner.

Specifikt for de almen-gymnasiale uddannelser vil følgende tema indgå i udviklingsprogrammet:

– *Udvikling af den naturvidenskabelige dannelse i samspil mellem de naturvidenskabelige fag og øvrige fag*

Udviklingsprogrammet gennemføres over en 5-årig periode, hvorefter det vil blive evalueret.

10. Opfølgning

Partierne følger løbende aftalens implementering. Med henblik på at vurdere effekten af de forskellige initiativer gennemføres evalueringer, der forelægges for partierne. Evalueringen vil omfatte flere temaer, bl.a.:

- Vejledning af nye elever, tilmelding og optagelse
- Grundforløbet, herunder tilrettelæggelse og gennemførelse af almen studieforberedelse, henholdsvis studieområdet
- Oprettelse af studieretninger og overgangen fra grundforløbet til studieretningsforløbet
- Anvendelse af forskellige arbejdsformer og udvikling i sammensætninger af elevernes uddannelses-tid
- Fagernes samspil i studieretningsforløbet, herunder studieretningsprojektet
- De nye prøve- og evalueringsformer
- De naturvidenskabelige fag i det almene gymnasium
- De nye redskaber til at mindske fraværet i de gymnasiale uddannelser
- Udviklingsprogrammet for de gymnasiale uddannelser.

Det førstnævnte tema evalueres inden skoleåret 2005/06. Den endelige evaluering af reformen gennemføres efter 2. gennemløb, dvs. med udgangen af skoleåret 2008/09. Der udarbejdes delevalueringsrapporter undervejs.

Undervisningsministeriet vil løbende følge aftalens udmøntning og fremlægge resultaterne for partierne.

11. Økonomi

De samlede udgifter til det almene gymnasium, det 2-årige hf og de 3-årige uddannelser til hhx og htx udgør ca. 5,3 mia. kr. Heraf udgør det almene gymnasium og hf ca. 4,2 mia. kr. Hf-andelen skønnes at udgøre 15 pct. svarende til 0,6 mia. kr. af de samlede udgifter til det almene gymnasium og hf.

Aktiviteten på uddannelserne var i 2001 ca. 90.500 årselever, heraf ca. 61.000 i det almene gymnasium og hf.

11.1. De økonomiske konsekvenser af reformen

Der er en fælles forståelse mellem de amtskommunale parter og Undervisningsministeriet om, at refor-

men af det almene gymnasium og hf (inkl. hf-enkelt-fag) samlet set kan gennemføres udgiftsneutralt. Dermed er det samtidig forudsat, at reformen af det almene gymnasium og hf ikke medfører regulering af bloktilskuddet som følge af det udvidede totalbalanceprincip (DUT).

Det foreliggende lovforslag om uddannelse til studentereksamen indeholder en række elementer, som medfører merudgifter henholdsvis mindreudgifter.

Merudgifterne kan henføres til:

- Finansiering af et ekstra studieretningshold på små skoler (dvs. skoler med mindre end 400 elever), som ligger uden for de store byer, og hvor der ikke er et nærliggende alternativt udbud. I beregningsforudsætningerne indgår, at 40 skoler hvert år opretter en studieretning mere end antallet af grundforløbshold på de pågældende skoler.
- Etablering af »blandede studieretningshold«. I beregningsforudsætningerne indgår, at alle skoler i gennemsnit opretter 2 blandede studieretningshold. Dette indebærer, at hver skole i gennemsnit får økonomisk råderum til at samle 4 studieretningshold, der med kun forholdsvis få elever ellers ikke ville kunne oprettes, til 2 blandede studieretningshold med samlæsning af et studieretningsfag og de obligatoriske fag i studieretningen efter de principper, der fremgår af bemærkningerne til § 14, stk. 3.
- Ekstraudgifter ved eksamen i forbindelse med tværfaglige prøver, idet det samlede antal af prøver bevares.

Hertil kommer, at der gennem en reduktion af de skriftlige opgaver er etableret et økonomiske råderum på i alt 78 mio. kr. pr. år til efteruddannelse af lærere og ledere på både det almene gymnasium og hf. Rent teknisk er der i lovforslaget forudsat en fordeling af udgifterne med henholdsvis 68 og 10 mio. kr. til efteruddannelsen på det almene gymnasium og hf svarende til den relative fordeling af elever på de to uddannelser, jf. det samtidig fremsatte forslag til lov om uddannelsen til højere forberedelseseksamen (hf).

Den øgede vægt på efteruddannelse skal sikre gennemførelsen af reformens mange elementer, herunder øget vægt på målstyring, nyt samspil mellem fagene, nyt undervisningsbegreb, indførelse af almen studieforberedelse mv. De eksisterende statslige midler til efteruddannelse og forsøgs- og udviklingsarbejde forventes prioriteret til tilvejebringelse af ressourcer i form af materialer og instruktører, som skolerne kan trække på.

De samlede årlige merudgifter forventes, når reformen er fuldt indfaset, at udgøre 193 mio. kr.

Forventede årlige merudgifter, fuldt indfaset (mio. kr.)

Merudgifter:	
- Ekstra studieretning på små gymnasieskoler + blandede studieretningshold på alle gym.	120,0
- Ekstra udgifter til eksamen	5,0
- Lærerefteruddannelse mv.	68,0
Skønnede merudgifter i alt:	193,0

De forventede merudgifter udlignes af en række besparelser som følge af reformen.

De samlede besparelser udgør fuldt indfaset i alt 202 mio. kr.

Besparelserne kan henføres til:

- Ophævelse af linjedelingen i sproglig og matematisk linje.
- En forudsætning om, at der oprettes mindst lige så mange studieretningshold, som der er grundforløbshold i 1. g.
- Ophævelse af den nuværende timestyringsordning samt indførelse af en garanti for, at der på skoler med mere end 400 elever oprettes et valghold, hvis

der er mindst 10 tilmeldte elever, og på skoler med højst 400 elever oprettes et valghold, hvis der er mindst 7 tilmeldte elever. Det påregnes, at den gennemsnitlige holdstørrelse på valgholdene bliver forøget i forhold i dag. Ved skoler, der har både gymnasium og hf, regnes ud fra det samlede elevtal i de to uddannelser, når det drejer sig om fag, der kan vælges af både gymnasieelever og hf-kursister. For fag, der kun kan vælges i en af de to uddannelser, regnes ud fra elevtallet på den pågældende uddannelse.

- Endelig er der forudsat en reduktion af elevernes skriftlige arbejde med 20 pct.

Forventede årlige besparelser, fuldt indfaset (mio. kr.)

Besparelser:	
- Ophævelse af linjedelingen	6,0
- Antal grundforløbsklasser = antal studieretningshold	105,0
- Valgholdstørrelser på hhv. 10 og 7 elever	13,0
- Reduktion af de skriftlige opgaver	78,0
Besparelser i alt:	202,0

Den økonomiske ramme til efteruddannelse forbliver i amterne, der således skal sikre, at efteruddannelsesudbudet får tilstrækkelig bredde og målrettes gennemførelsen af reformen. Undervisningsministeriet vil sammen med de amtskommunale parter følge udviklingen nøje og løbende evaluere omfanget af den udbudte efteruddannelse.

Omfanget af aktiviteterne i de nuværende bestemmelser om deling af hold af pædagogiske eller sikkerhedsmæssige grunde, deling af hold ved kønsopdelt undervisning i idræt, frivillig undervisning samt afholdelse af fællestimer videreføres uændret.

11.2. Udviklingsprogrammet "Fremtidens gymnasiale uddannelser – Udvikling og fornyelse".

Der afsættes i statslig regi 25 mio. kr. til gennemførelse af et udviklingsprogram om fremtidens gymnasiale uddannelser. Programmet gennemføres i samspil med skoler, de amtskommunale parter og øvrige interessenter. De samlede merudgifter til udviklingsprogrammet på i alt 25 mio. kr. over en 5-årig periode fra 2005 til 2009 er forudsat finansieret via nedlæggelsen af den 1-årige hhx, jf. det samtidigt fremsatte forslag til lov om uddannelserne til hhx og htx.

11.3. Nye GSK-tiltag

Med reformen iværksættes en ny og særskilt adgang til for hf'ere at gennemføre et GSK-forløb, som rummer 2-3 fag på A-niveau med henblik på at styrke hf'ernes generelle studiekompetence. Merudgifterne er skønsmæssigt fastsat til 10 mio. kr.

Som følge af nedlæggelsen af den 1-årige hhx åbnes der endvidere for, at handelsskolerne kan tilbyde fagpakker med sigte på specifik supplerings- og forbedringsindsats til erhvervsuddannelse inden for afgrænsede sektorer, som har haft langvarig praksis for ansættelse af elever, der har gennemført den 1-årige hhx. Fagpakkerne vil omfatte 2-3 udvalgte hhx-fag og være ½ år. Det antages, at ca. 25 pct. af den nuværende elevbestand, svarende til ca. 625 årselever, på den 1-årige hhx vælger at tage et sådant suppleringsforløb. Merudgifterne hertil anslås til ca. 20 mio. kr. Hertil kommer én merudgift til SU i størrelsesordenen 10 mio. kr. I alt ca. 30 mio. kr.

Det skal understreges, at skønnet over merudgiften til nye GSK-tiltag er behæftet med usikkerhed.

De samlede merudgifter til de nye GSK-tiltag på i alt ca. 40 mio. kr. ved fuld indfasning er forudsat fi-

nansieret via nedlæggelsen af den 1-årige hhx, jf. det samtidigt fremsatte forslag til lov om uddannelserne til hhx og htx.

12. Administrative og økonomiske konsekvenser for det offentlige

Der forventes statslige merudgifter årligt i størrelsesordenen ca. 40 mio. kr. til nye GSK-tiltag samt en statslig udgift på samlet i alt 25 mio. kr. i årene 2005 til 2009 til gennemførelse af det aftalte udviklingsprogram. Endvidere forventes der statslige merudgifter i en 2-3-årig periode på i alt ca. 20 mio. kr. til udvikling af fælles eksamenssystemer på alle fire gymnasiale uddannelser. Merudgifterne til begge initiativer er forudsat finansieret via nedlæggelsen af den 1-årige hhx, jf. det samtidigt fremsatte forslag til lov om uddannelserne til hhx og htx.

På det amtskommunale område forventes der ved en fuldt indfaset reform en samlet netto mindreudgift på 9 mio. kr. Dette mindre finansieringsmæssige overskud medgår til finansiering af merudgifter som følge af ændringer på hf-enkeltefag, jf. det samtidig fremsatte forslag til lov uddannelsen til højere forberedelseseksamen. Herefter resterer der en mindre finansieringsmæssig reserve på i alt 1 mio. kr., der med de amtskommunale parter er aftalt reserveret til eventu-

16. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/større udgifter
Administrative og økonomiske konsekvenser for staten		Fuldt indfaset: årligt 40 mio. kr. til GSK, i alt 25 mio. kr. til udviklingsprogrammet over en 5-årig periode samt i alt 20 mio. kr. til udvikling af nyt fælles eksamenssystem over en 2-3-årig periode.
Administrative og økonomiske konsekvenser for kommuner og amtskommuner	Fuldt indfaset: ca. 202 mio. kr. årligt	Fuldt indfaset: ca. 193 mio. kr. årligt
Administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget har ingen EU-retlige aspekter	

17. Høring

Et udkast til lovforslaget har været sendt til høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Akademikernes Centralorganisation, Amdsrådsforeningen, Cirus, Danmarks Erhvervspædagogiske

elle mindre justeringer som følge af den endelige udformning af bekendtgørelser mv.

Et evt. finansieringsmæssigt overskud herudover er ekstraordinært forudsat at kunne bruges til nyinvestering i undervisningsmateriale som følge af reformen. Københavns og Frederiksberg kommuner har taget forbehold for udgifterne til indkøb af undervisningsmaterialer i overgangsfasen, idet de vurderer, at de afsatte midler er utilstrækkelige. De to kommuners forbehold vil indgå i de kommende drøftelser i forbindelse med udformning af bekendtgørelser m.v.

De samlede økonomiske konsekvenser af de samtidigt fremsatte lovforslag, der udmønter reformen af de gymnasiale uddannelser, forventes at "gå i nul", således at merudgifter og besparelser udignes.

13. Administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ingen administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

14. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

15. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Læreruddannelse, Danmarks Jurist- og Økonomforbund (DJØF), Danmarks Lærerforbund, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Dansk Industri (DI), Dansk Magisterforening (DM), Dansk Teknisk Lærerforbund, Danske Gymnasieelevers Sammenslutning

F. t. I. vedr. studentereksamen (stx) (gymnasieloven)

(DGS), De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI), Det Centrale Handicapråd, Efterskolernes Lærforening, Erhvervsakademirådet, Erhvervsskolernes Elevorganisation, Foreningen af private, selvejende gymnasieskoler, studenterkurser og hf-kurser, Foreningen af skoleledere ved de tekniske skoler (FS), Erhvervsskolernes Servicecenter, Foreningen af skolevejledere og skolekonsulenter i Uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering (Tandhjulsforeningen), Foreningen af studenterkursusrektorer, Forstanderforeningen for VUC, Frederiksberg Kommune, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd (FTF), Færøernes Skolevæsen, Grundskolerådet, Grønlands Hjemmestyre (Grønland), Grønlands Hjemmestyre (Danmark), Gymnasieløvevernes Landsorganisation (GLO), Gymnasieskolernes Lærforening (GL), Gymnasieskolernes Rektorforening, Handelsskolernes Bestyrelsesforening (HBF), Handelsskolernes Forstander- og Inspektorforening (HFI), Handelsskolernes Lærforening (HL), Indvandernet, Ingeniørforeningen i Danmark (IDA), KL, Københavns Kommune, Landsforbundet af Voksen- og Ungdomsundervisere, Landsorganisationen af Handelsskoleelever, Landsorganisationen i Danmark (LO), Landssammenslutningen af Kursusstuderende (LAK), Ledernes Hovedorganisation, MVU-rådet, Rådet for de Grundlæggende Erhvervsrettede Uddannelser, Rådet for de Gymnasiale Uddannelser, Rådet for Etniske Minoriteter, Skole og Samfund samt Teknisk Skoleforening (TSF).

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Den samtidige reform af alle de gymnasiale uddannelser giver mulighed for at koordinere formålsformuleringerne, så utilsigtede forskelle fjernes og tilsigtede ligheder og forskelle træder tydeligt frem. Det betyder for det første, at samtlige uddannelseslove for de gymnasiale uddannelser får en fælles § 1. Med den fælles formålsparagraf for samtlige gymnasiale uddannelser præciseres det, at de 3-årige gymnasiale uddannelser, det 2-årige hf, studenterkursus og enkeltfags-hf for voksne er ligeværdige uddannelser, som tilsammen udgør et samlet gymnasialt system med fælles karakteristika og formål.

Til § 2

Samtlige gymnasiale ungdomsuddannelser får endvidere en fælles § 2. Med denne fælles formålsparagraf for alle de gymnasiale ungdomsuddannelser præciseres målgruppen, nemlig at uddannelserne henven-

der sig til unge med forskellige former for teoretiske interesser. Fælles for uddannelserne er også, at de er studieforberedende til videregående uddannelse.

Uddannelsernes almindelige perspektiv betoner, at eleverne har en vis fælles faglig referenceramme, hvad angår stof, fagligt niveau og det sammenhængsskabende samspil mellem fagene.

Eleverne skal gennem uddannelsernes faglige og pædagogiske progression udvikle faglig indsigt og studiekompetence. De skal opnå fortrolighed med at anvende forskellige arbejdsformer og evne til at fungere i et studiemiljø, hvor kravene til selvstændighed, samarbejde og sans for at opsøge viden er centrale.

Uddannelsernes dannelsesmæssige perspektiv betoner, at uddannelserne bidrager til den enkeltes livslange projekt, hvor personlig udvikling og deltagelse i samfundslivet smelter sammen. Uddannelserne skal understøtte elevernes udvikling af personlig myndighed, dvs. evne og vilje til at foretage selvstændige vurderinger. Linjen og forbindelsen til grundskolen trækkes, idet § 1, stk. 3, 2. pkt., i lov om folkeskolen, som omtaler de grundlæggende værdier frihed og folkestyre, gentages og udbygges med et europæisk og globalt perspektiv.

Til § 3

I denne bestemmelse angives uddannelsens særlige profil. Der er således forskellige bestemmelser herom i dette lovforslag om uddannelsen til studentereksamen og i de samtidig fremsatte lovforslag om uddannelsen til højere forberedelseseksamen og om uddannelserne til højere handelseksamen og højere teknisk eksamen.

Endvidere er der i de respektive lovforslag særlige formålsbestemmelser for studenterkursus og hf-enkeltfag. Med hensyn til studenterkursus understreges det dermed, at denne uddannelse har en særlig unge- og voksenprofil og en særlig tilrettelæggelse, og at mål og principper er de samme som for det almene gymnasium, men forskellige fra det 2-årige hf.

Til § 4

Det 2-årige studenterkursusforløb får som noget nyt sin egen formålsbestemmelse. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 3 og § 21.

Til § 5

Bestemmelsen om, at en studentereksamen giver adgang til videregående uddannelser, er en uændret videreførelse af den gældende § 1. En bestået studentereksamen giver fortsat adgang til alle videregående uddannelser, men muligheden for optagelse på en be-

stemt videregående uddannelse er på samme måde som i dag afhængig såvel af den enkelte elevs valg af fag og niveauer som af den pågældende videregående uddannelses specifikke krav til den adgangsgivende eksamen. Disse krav vil kunne opfyldes gennem GSK-systemet, jf. lovforslagets § 43.

Til § 6

Amtsrådene fastsætter skolernes kapacitet, det vil sige det antal grundforløbshold, som skolerne forventes at oprette, og desuden skolernes udbud af studieretninger og valgfag. Skolernes udbud udmeldes så betids, at ansøgerne kan orientere sig nærmere om fagudbudet, fx på skolens eller amtsrådets hjemmeside eller ved orienteringsmøder og besøg på skolerne før ansøgning om optagelse. Når eleverne efterfølgende søger optagelse og i den forbindelse angiver skoleønsker, skal de samtidig give en foreløbig interesselikende-givelse i forhold til studieretningsvalg mv. af hensyn til skolernes planlægning.

Til stk. 1

Efter de gældende regler om optagelse i det almene gymnasium, har ansøgere, der søger om optagelse i direkte forlængelse af folkeskolens 9. eller 10. klasse, og som ikke af skolen er blevet indstillet til optagelsesprøve, et krav på at blive optaget.

Dette gælder, hvis de har modtaget undervisning i fransk eller tysk på 7.-9. klassetrin (tilbudsfag) eller undervisning i fransk eller tysk på 8.-9. klassetrin (prøveforberedende valgfag) i folkeskolen eller modtaget anden undervisning, der står mål hermed i disse fag.

Alternativt har ansøgerne efter de gældende regler krav på optagelse, hvis de har aflagt folkeskolens afgangsprøve eller 10. klasse-prøve (skriftlig og mundtlig del) i dansk og i matematik, og

- a) for ansøgere, der søger optagelse ved det almene gymnasiums sproglige linie eller hhx, har aflagt folkeskolens afgangsprøve eller 10. klasse prøve (skriftlig og mundtlig del) i engelsk og i tysk eller fransk, og
- b) for ansøgere, der søger optagelse ved det almene gymnasiums matematiske linie eller htx, har aflagt folkeskolens afgangsprøve eller 10. klasse-prøve i fysik/kemi.

Ansøgere til det almene gymnasium, der ikke opfylder disse betingelser, men som opfylder de faglige betingelser eller har kvalifikationer svarende hertil, kan optages på grundlag af skolens vurdering af ansøgerens eventuelle standpunktskarakterer, prøveresultater fra forudgående undervisning, udtalelser om an-

søgerens kvalifikationer og eventuelt en samtale samt en eventuel optagelsesprøve.

Som omtalt under lovforslagets almindelige bemærkninger skal indgangsniveauet til de gymnasiale ungdomsuddannelser være ens, og de faglige adgangskrav (herunder aflagt afgangsprøve fra folkeskolen i dansk, matematik, fysik/kemi/biologi, engelsk og 2. fremmedsprog) eller tilsvarende 10. klasse prøver skal være identiske. En konsekvens heraf bliver, at elever, der ikke på alle punkter opfylder optagelsesbetingelserne til gymnasiet, fx elever, som ikke har fulgt undervisning i fransk eller tysk i mindst to år, vil kunne optages i det almene gymnasium efter en konkret vurdering. Optagelse af sådanne elever har hidtil kun været muligt på hhx og htx samt hf.

Endvidere indebærer ophævelsen af det almene gymnasiums hidtidige opdeling i en sproglig og en matematisk linje, at der fremover ikke skelnes mellem optagelseskravene for sproglige og matematikere til det almene gymnasium. Hidtil har optagelseskravene til den sproglige og den matematiske linje været forskellige, jf. § 2 i optagelsesbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 742 af 8. august 2000 om optagelse i de gymnasiale uddannelser).

Det skal fortsat være en forudsætning for optagelse i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse, at ansøgeren ikke i sin uddannelsesplan er indstillet til en optagelsesprøve. På 9. eller 10. klassetrin skal den enkelte elev i samråd med forældrene træffe afgørelse om valg af ungdomsuddannelse. Hvis den afleverende skole eller Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) skønner, at en elevs ønske om en gymnasial uddannelse ikke er realistisk, skal grundskolen, henholdsvis UU, indstille eleven til optagelsesprøve. Indstillingen skal fremgå af elevens uddannelsesplan.

Som nævnt under de almindelige bemærkninger findes der ikke en samlet evaluering af, hvordan ordningen med uddannelsesplaner fungerer i praksis, men oplysninger fra rektorer og studievejledere tyder på, at uddannelsesplanerne i mange tilfælde ikke indeholder oplysninger af relevans for den gymnasiale uddannelse. Eksempelvis indeholder planerne ofte meget lidt information om en elevs særlige styrkesider eller særlige behov. Eventuelle særlige behov, fx for læsevejledning, må derfor i dag afdækkes ad anden vej. Endvidere har en del grundskoler hidtil undladt at henvise elever til en optagelsesprøve, selv om valget af en gymnasial uddannelse ud fra elevens karakterer ikke synes realistisk.

Det er aftalt mellem undervisningsministeren og de øvrige forligsparter bag dette lovforslag, at ministeren tager initiativ til en evaluering af ordningen med hen-

blik på, at uddannelsesplaner udvikles til et mere forpligtende og mere informativt redskab i overgangen mellem grundskole og ungdomsuddannelse. Specielt er det nævnt i aftalen, at både den afleverende skole og UU skal forholde sig til de mål om uddannelse efter grundskolen, der er anført i uddannelsesplanen.

Til stk. 2

Optagelse sker som hidtil som udgangspunkt i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse. Elever, der har været ude af skole i et eller flere år, og elever, der ikke opfylder de faglige adgangskrav, skal alene kunne optages efter en konkret vurdering, herunder evt. på baggrund af en optagelsesprøve, hvor det konstateres, om de har de fornødne forudsætninger.

Til stk. 3

Bestemmelsen i stk. 3 giver mulighed for, at en elev efter at have gennemført 1. eller 2.g. efter aftale med rektor kan have indtil et års fravær fra undervisningen med henblik på fx at tage på et privat studieophold i udlandet, tage fri i forbindelse med barsel eller lignende, uden at fortage retten til at kunne fortsætte undervisningen efter endt fravær. Ved tilbagevenden til uddannelsen vil der efter rektors afgørelse kunne blive tale om merit, jf. lovforslagets § 20, stk. 2, for allerede aflagt prøver mv. En elev, der afbryder uddannelsen i mere end et år, fortaber sit krav på umiddelbart at kunne vende tilbage til uddannelsen. Eleven udmeldes af uddannelsen og skal søge om optagelse på uddannelsen på ny efter de almindelige regler om optagelse, der er fastsat med hjemmel i stk. 2.

Til stk. 4

Af hensyn til gymnasieskolens muligheder for at planlægge grundforløbet og det efterfølgende studieretningsforløb skal ansøgere i forbindelse med ansøgning om optagelse afgive en foreløbig interessetilkendegivelse i forhold til studieretning, 2. fremmedsprog, det kunstneriske fag i grundforløbet mv. Nærmere regler vil blive fastsat herom i bekendtgørelsesform.

Til stk. 5

Det fremgår af bemærkningerne til den gældende gymnasielov, jf. bemærkningerne til § 5, stk. 3, i lovforslag nr. L 175, Folketingtingstidende 1989-90, at kompetencen til at optage elever ved en skole tilkommer rektor, mens amtskommunen, dvs. fordelingsudvalget i amtskommunen, foretager fordelingen af elever, der af kapacitetsmæssige grunde ikke kan optages på den ønskede skole. Det anføres endvidere i bemærkningerne til dette lovforslags § 12, stk. 3, at kompetencen til at optage elever tilkommer rektor.

Spørgsmålet om, hvem denne kompetence tilkommer, har givet anledning til nogen uklarhed i praksis, ligesom § 20 i den gældende optagelsesbekendtgørelsen kan forstås således, at kompetencen til at fordele alle elever, herunder elever, der har en given gymnasieskole som 1. prioritet, tilkommer fordelingsudvalget.

Det skal derfor præciseres, at kompetencen til at optage elever, der har søgt en given skole som 1. prioritet, tilkommer rektor, medmindre der er flere ansøgere med 1. prioritet, end skolen kan optage. I så fald beslutter fordelingsudvalget, hvilke af ansøgerne med 1. prioritet der optages på den pågældende skole.

Det skal endvidere præciseres, at fordeling af elever, der ikke får opfyldt deres 1. prioritet, skal ske således, at deres følgende prioriteter opfyldes bedst muligt, og således at eleverne i videst muligt omfang henvises til en skole, hvor deres tilkendegivelse om studieretning og fag (2. fremmedsprog og kunstnerisk fag) kan tilgodeses samt ud fra et kriterium om, at der skal være kortest mulig transporttid mellem elevernes bopæl og skolen. Disse kriterier vil kun kunne fraviges i ganske særlige tilfælde som fx alvorlig sygdom hos ansøgeren. Nærmere regler om kriterier for fordeling vil blive fastsat i bekendtgørelsesform.

Rektor får kompetence til at optage elever, der søger optagelse uden for de almindelige optagelsesterminer, fx fordi de flytter til Danmark fra udlandet midt i et skoleår, fordi de flytter fra en landsdel til en anden, eller fordi de ønsker at skifte til det almene gymnasium fra en af de øvrige 3-årige gymnasiale uddannelser.

Til § 7

Den fælles struktur for de 3-årige gymnasiale uddannelser giver baggrund for bedre samordning mellem uddannelserne, herunder etableres der mulighed for, at en elev kan skifte uddannelse uden tab af tid i løbet af grundforløbet, senest ved dettes afslutning. Et sådant uddannelsesskift skal kunne ske ved, at eleverne på sædvanlig måde får merit for de fag, der er fælles (dansk, matematik og engelsk indgår i alle gymnasiale grundforløb), og merit ved substitution for den øvrige del af det gennemførte grundforløb. Merit ved substitution bygger på anerkendelse af fælles kompetencemål frem for fælles, konkret indhold.

Et uddannelsesskift indebærer, at eleven skal optages i en ny uddannelse og evt. på en ny institution. Elever, der skifter mellem de 3-årige gymnasiale uddannelser, er allerede blevet optaget i en gymnasial uddannelse og opfylder derfor de krav, der stilles til optagelse i de gymnasiale uddannelser. Disse elever

har ret til optagelse på ny i forbindelse med uddannelsesskift i løbet af grundforløbet, og optagelsen vil blive gennemført efter samme principper og procedurer som ved sædvanlig optagelse.

Uddannelsesskift, der bygger på merit ved substitution, indebærer, at eleven i større eller mindre omfang kan komme til at mangle en del af det konkrete faglige fundament for at fortsætte undervisningen i et eller flere fag. Problemet opstår typisk, når eleven efter et uddannelsesskift vælger en studieretning med fag, der bygger på specifik viden fra fag, som ikke er indgået i elevens hidtidige grundforløb. For at et uddannelsesskift skal lykkes, kan der derfor være behov for, at eleven påtager sig et særligt ansvar for at gøre en supplerende indsats for at sikre den nødvendige faglige sammenhæng, og at eleven er blevet vejledt om konsekvenserne af et uddannelsesskift. Det er ikke hensigten, at der skal tilrettelægges særlige uddannelsesforløb for elever, der skifter uddannelse under grundforløbet.

Bemyndigelsen i § 7, stk. 2, vil blive udmøntet i regler, der svarer til det, der her er beskrevet om uddannelsesskift.

Til § 8

Bestemmelsen er en uændret videreførelse af den nugældende ordning for optagelse på studenterkursus, jf. den gældende lovs § 5, stk. 5, som er udmøntet i bekendtgørelse nr. 742 af 8. august 2000 om optagelse i de gymnasiale uddannelser. Efter de gældende regler kan ansøgere til studenterkursus tidligst optages et år efter, at ansøgerne har afsluttet 9. klasse efter bestemmelserne i lov om folkeskolen eller gennemført en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Det er fortsat kurset, der ud fra en konkret vurdering træffer afgørelsen om, hvorvidt den pågældende ansøger kan optages.

Med bestemmelsen tillægges undervisningsministeren bemyndigelse til at udstede nærmere regler om optagelse på studenterkursus, hvilket vil ske i form af en optagelsesbekendtgørelse.

Til § 9

De gældende regler om uddannelsens indhold og organisering findes med hjemmel i gymnasielovens §§ 1, 2 og 4, beskrevet i gymnasiebekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 411 af 31. maj 1999 med senere ændringer om gymnasiet, studenterkursus og enkeltfagsstudentereksamen). Reglerne vil blive ændret som følge af reformen.

Til stk. 1

Som omtalt under pkt. 5.3 i de almindelige bemærkninger er et af midlerne til styrkelse af fagligheden og studiekompetencen, at uddannelsen organiseres i et grundforløb og studieretninger. De 3-årige gymnasiale uddannelser inddeles i et grundforløb på ½ år, der er fælles for alle, og et efterfølgende studieretningsforløb på 2½ år, som den enkelte elev vælger inden for nærmere fastsatte rammer, jf. § 14.

Til stk. 2

I det nuværende system optræder begrebet "niveau" i to betydninger. Dels er der til ethvert forløb i et fag knyttet et af bogstaverne C, B eller A (hvor C betegner det laveste niveau), dels optræder fagene enten på *obligatorisk niveau*, *mellemniveau* eller *højt niveau*.

Dette system forenkles, idet begreberne *obligatorisk niveau*, *mellemniveau* og *højt niveau* udgår, og kun niveaubetegnelserne C, B og A bevares.

Overordnet er det fagenes mål, der bestemmer niveauet. For at opfylde målene for et bestemt niveau i et bestemt fag forudsættes en elevaktivitet af et nærmere angivet omfang. Den planlagte elevaktivitet er således afstemt efter målene, og derfor kan elevaktiviteten benyttes som en afgørende parameter ved fastsættelsen af niveauet. Derudover indgår det i niveaufastsættelsen, om faget afsluttes med prøve eller ej.

Til § 10

Eleverne skal fra starten mærke et markant skifte i overgangen fra folkeskolen til gymnasial uddannelse. Grundforløbet skal give eleverne faglig indsigt og forståelse samt en indføring i gymnasiale arbejdsmetoder som grundlag for deres valg og gennemførelse af studieretning. Grundforløbet skal samtidig danne basis for udvikling af elevernes almindelig dannelse. Når grundforløbet afgrænses til ½ år, skabes der - i forhold til i dag - rum for øget faglig fordybelse i det efterfølgende 2½-årige studieretningsforløb.

Til stk. 1

Ansøgere til gymnasiet skal i prioriteret rækkefølge tilkendegive, hvilket kunstnerisk fag de er interesserede i blandt de mindst to, som skolen skal udbyde, jf. bemærkningerne til § 6. Kunstneriske fag, der kan udbydes, er billedkunst, dramatik, mediefag og musik. Når skolen danner hold i grundforløbet, skal elevernes prioriteringer imødekommes i videst muligt omfang. Skolen kan efter etablering af holdene i grundforløbet foretage en vis omfordeling af eleverne i de kunstneriske fag på tværs af holddannelserne i grundforløbet, hvis flere elevers ønsker om kunstnerisk fag derved kan tilgodeses. Det forudsættes, at denne omfordeling

ikke udløser ekstra hold, og at skolen på anden vis sikrer sammenhæng mellem fagene.

Skolen vælger for hvert hold det af de naturvidenskabelige fag biologi, fysik, kemi og naturgeografi, der indgår i holdets grundforløb.

Almen sprogforståelse skal tilrettelægges i et samarbejde mellem dansk og fremmedsprog, herunder latin. Skolen kan beslutte, at 2. fremmedsprog ikke indgår i grundforløbet, men at undervisningen i 2. fremmedsprog først starter samtidig med starten på studieretningsforløbet.

Nærmere regler om grundforløbet vil blive udstedt i medfør af bemyndigelsen i lovforslagets § 22.

Til stk. 2

Med hjemmel i lovforslagets § 22 påtænkes det, at uddannelsens almindelige aspekt tilgodeses ved, at almen studieforberedelse i grundforløbet præsenterer bærende forestillinger og centrale metoder i de grundlæggende videnskabelige tilgange til verden. Eleverne skal opnå indsigt i, at der er sammenhænge på tværs af alle de opdelinger, som den enkeltfaglige tilgang til verden ellers består af, og stifte bekendtskab med udvalgte "store fortællinger" i europæisk kultur.

Til § 11

Den enkelte elevs valg af studieretning finder sted ved afslutningen af grundforløbet, og eleverne fordeles derefter på hold efter valg af studieretning. Eleverne har ikke krav på at få den ønskede studieretning. Eleverne får fællesfag og studieretningsfag på samme hold.

Til stk. 2

I studieretningsforløbet er målet med almen studieforberedelse, at eleverne skal

- opnå kompetencer til at kombinere fag for at erhverve viden om væsentlige emner i praktisk og teoretisk sammenhæng,
- kunne vurdere, hvad forskellige fag kan bidrage med og ikke bidrage med for at erhverve viden om et mangesidigt problem,
- kunne kombinere forskellige metoder i forhold til løsningen af et sammensat problem samt
- sikres en koordineret progression i arbejdsformer med særligt henblik på udvikling af studiekompetence og selvstændighed.

Der vil blive udstedt nærmere regler herom i medfør af bemyndigelsen i lovforslagets § 22.

Til stk. 3

Det er en forudsætning for udbud og oprettelse af studieretningsfag og valgfag, jf. §§ 14 og 15, at ele-

verne sikres mulighed for at sammensætte en fuld studentereksamen, der opfylder kravene til sammensætningen af niveauer.

Bestemmelsen sikrer ensartet kvalitet af studieretninger med forskellige fag og niveauer.

Hvis eleverne ikke gennem valget af studieretning opfylder kravet om mindst 4 fag på A-niveau, normalt 3 fag på B-niveau og normalt 7 fag på C-niveau, skal opfyldelsen af kravet ske gennem valgfagene.

Har eleven flere end 4 fag på A-niveau, falder kravet om antallet af fag på C- og B-niveau tilsvarende. Et fag på C-niveau kan således erstattes af en opgradering af et andet fag fra C- til B-niveau eller fra B- til A-niveau. Tilsvarende kan en opgradering fra C- til B-niveau erstattes af en opgradering fra B- til A-niveau.

Elever, der har engelsk på B-niveau, fortsætter sproget på B-niveau og som 3. og 4. fremmedsprog har enten to begyndersprog på A-niveau eller et begyndersprog på A-niveau og latin på A-niveau, skal for at nå op på den minimale uddannelsestid på 2470 timer (jf. de alm. bemærkninger, afsnit 8.2) have 4 fag på A-niveau, 2 fag på B-niveau og 10 fag på C-niveau. Det betyder, at disse elever har ét valgfag på C-niveau og er fritaget for kravet om at skulle vælge mindst ét af fagene biologi, fysik, kemi og naturgeografi på mindst B-niveau.

Elever, der har valgt et begyndersprog som 2. fremmedsprog og en studieretning med latin A og græsk A, har 5 fag på A-niveau, 1 fag på B-niveau og 8 fag på C-niveau.

Elever med tre fremmedsprog, hvoraf mindst to er på A-niveau, kan erstatte 1 valgfag, som opgraderer 1 C-niveau til 1 B-niveau, med to valgfag på C-niveau, hvoraf det ene er latin. Det giver sprogligt orienterede elever mulighed for at vælge latin på C-niveau.

Der vil blive udstedt nærmere regler om, hvordan det sikres, at kravene i stk. 3 kan opfyldes, i medfør af bemyndigelsen i lovforslagets § 22.

Til § 12

Regler om uddannelsestiden (jf. afsnit 8.2 i de almindelige bemærkninger) i form af faste timetal i de enkelte fag vil blive fastsat med hjemmel i forslaget § 22. Både for de enkelte fag og for almen studieforberedelse fordeler rektor timerne på de enkelte år i studieretningsforløbet i samarbejde med det enkelte lærerteam. Fordelingen skal dog foretages sådan, at idræt C, engelsk B og fag på A-niveau altid afsluttes ved afslutningen af 3. g, og så fagene oldtidskundskab C og religion C normalt er placeret i 2. g. Endvidere skal elever, for hvem et eller flere af fagene matematik og samfundsfag samt det naturvidenskabelige og det

kunstneriske fag i grundforløbet ikke indgår i studieretningsforløbet, kunne afslutte det eller de pågældende fag på C-niveau ved afslutningen af 1. g.

Når græsk på A-niveau indgår som studieretningsfag, omfatter faget timerne i oldtidskundskab C. Det betyder, at for elever, der vælger en studieretning med græsk A som studieretningsfag, bortfalder oldtidskundskab som (selvstændigt) obligatorisk fag.

Der vil blive udstedt nærmere regler om indhold og tilrettelæggelse i medfør af bemyndigelsen i lovforslagets § 22.

Til § 13

En studieretning indeholder 3 studieretningsfag, medmindre der indgår et begyndersprog på A-niveau eller et klassisk sprog på A-niveau som 3. fremmedsprog. I så fald indeholder studieretningen kun indeholder 2 fag, der begge skal være på A-niveau.

I studieretninger med 3 fag fastsættes der bindinger mellem de to studieretningsfag, der har de højeste niveauer. I studieretninger med 3 fag vælges det 3. fag af skolen. Det skal ske på en sådan måde, at alle tre studieretningsfag kan samarbejde om blandt andet et studieretningsprojekt. Studieretningsprojekt skrives i 2 eller 3 fag med udgangspunkt i et studieretningsfag på A-niveau og med inddragelse af andre studieretningsfag og/eller obligatoriske fag på A-niveau.

Til stk. 2

For at sikre faglig fordybelse, fagsamarbejde og synergi mellem studieretningsfagene indføres der i stk. 2 bindinger mellem to af fagene på højeste niveau i en studieretning, således at disse skal være nærtstående og have naturlige berøringsflader.

Til stk. 3

Bestemmelsen har bl.a. til hensigt at sikre, at der hele tiden bevares en mulighed for at etablere nye studieretninger og nye fag, således at samspillet mellem fag og faglighed i gymnasiet afspejler udviklingen i videnskabsfagene. Med den netop vedtagne universitetsreform er der lagt op til ændringer (i form af nye uddannelser, der ofte går på tværs af de traditionelle fakulteter), som også får konsekvenser for den kreative og innovative dimension i det almene gymnasium.

Til stk. 4

De almene gymnasier har i dag mulighed for at indføre supplerende lokale bindinger mellem fag. Denne mulighed videreføres, så disse skoler kan indføre lokale supplerende bindinger inden for de matematisk-naturvidenskabelige fag. Derved sikres mulighed for at oprette en studieretning med matematik på A-ni-

veau i kombination med fysik, kemi og biologi på B-niveau. Herudover kan ministeren efter ansøgning fra de enkelte skoler godkende supplerende, lokale bindinger.

Til stk. 6

Hensigten med denne bestemmelse er dels at sikre elever mulighed for at flytte og dermed skifte skole uafhængigt af, om den modtagende skole har samme studieretnings- og valgfagsudbud som den afleverende, dels at gøre det muligt at tilrettelægge 4-årige forløb for fx Team Danmark-elever og omgængere. Det forudsættes, at det sker ved brug af eksisterende hold. Med bestemmelsen sikres hjemmel til at fravige bindingerne i studieretningerne for de nævnte elever. Det tilsigtes derimod ikke at give mulighed for at fravige fagrækken.

Til § 14

Til stk. 1

Elevernes valg af studieretninger forventes at blive meget betydningsfuldt for den enkelte elev, hvorfor der kan forventes at blive et stærkt fokus på, hvilke studieretninger den enkelte skole kan udbyde og oprette.

Det må imødeses, at der vil være en forventning om, at alle gymnasieskoler - også mindre gymnasieskoler uden for de store byer - har et udbud af en vis bredde. På den anden side er det klart, at alle skoler ikke kan udbyde alle studieretninger. For at give eleverne de bedst mulige forudsætninger for valg af skole, skal skolernes udbud være kendt af elever og forældre, før eleverne tilmelder sig gymnasiet. Det skal dog være muligt, at skolen på forhånd kun udmelder de to fag på højeste niveau i studieretningerne (fagene på AA- eller AB-niveau), samt hvilke fag der kan komme på tale som tredje fag for at give et større rum for elevernes fagønsker.

Kravet i § 14 om, at alle offentlige skoler skal udbyde mindst 4 studieretninger, hvoraf der er mindst én studieretning med overvejende humanistisk-sproglige studieretningsfag, én studieretning med overvejende samfundsfaglige studieretningsfag og én studieretning med overvejende naturvidenskabelige studieretningsfag, er fastsat for at sikre uddannelsens bredde på den enkelte skole.

Antallet af forskellige studieretninger, som udbydes på den enkelte skole, skal stå i rimeligt forhold til skolens størrelse, men skolen forpligtes ikke til at udbyde et bestemt antal forskellige studieretninger ud over mindsteanallet på 4 studieretninger.

En offentlig skole eller amtsrådet skal på sin hjemmeside oplyse, hvilke studieretninger skolen udbyder, jf. lov om åbenhed og gennemsigtighed i uddannelserne m.v., hvorefter skolens eller institutionens aktuelle uddannelser, fagudbud og læseplaner m.v. skal oplyses på hjemmesiden. Disse bemærkninger supplerer således bemærkningerne til § 2, stk. 1, nr. 1, til lovforslag nr. L 175, som undervisningsministeren fremsatte den 20. marts 2002, og som blev vedtaget af Folketinget den 23. maj 2002 (lov nr. 414 af 6. juni 2002 om åbenhed og gennemsigtighed i uddannelserne m.v.).

Som nævnt i bemærkningerne til § 6, stk. 3, skal ansøgere i forbindelse med ansøgning om optagelse tilkendegive interesse for studieretning mv.. Derved sikres det bl.a., at skolen ved, hvilke naturvidenskabelige fag der for en given gruppe af elever forventes at indgå i studieretningsforløbet, og skolen kan så vælge at tilrettelægge det naturvidenskabelige grundforløb med vægt på det naturvidenskabelige fag, der ikke fokuseres særligt på i studieretningerne.

For så vidt angår private gymnasier bemærkes det særligt, at disse, jf. bestemmelsens ordlyd, ikke er undergivet forpligtelsen til at oprette mindst 4 studieretninger.

Til stk. 2

Amtsrådet koordinerer det samlede udbud og skal desuden sikre, at der ved mindst én af amtets gymnasieskoler sker udbud af mere specialiserede studieretninger (dvs. studieretninger, som ikke er så efterspurgte blandt gymnasieansøgerne), fx med græsk og latin. Sådanne mere specialiserede studieretninger skal også overholde bindingerne i § 13, stk. 2.

Bestyrelsen tillægges høringsret i forbindelse med skolens forslag om udbud af studieretninger og valgfag. Amtsrådene skal, jf. lovforslagets § 14, stk. 2, jf. nærmere afsnit 8.1 i de almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 13, sikre, at der ved mindst én af amtets gymnasieskoler sker udbud af ”mere specialiserede studieretninger”. Sådanne mere specialiserede studieretninger skal også overholde bindingerne i § 13, stk. 2.

Til stk. 3

Antallet af studieretningshold skal på den enkelte gymnasieskole altid være mindst lige så stort som antallet af hold i grundforløbet. For små skoler, dvs. skoler med højst 400 elever, er det i beregningerne af de økonomiske konsekvenser af reformen, jf. afsnit 11.1 i de almindelige bemærkninger, indgået som forudsætning, at 40 skoler hvert år opretter en studieretning mere end antallet af hold i grundforløbet.

Rektor kan bl.a. benytte sin beføjelse efter sidste punktum til at oprette ”blandede studieretningshold”.

De økonomiske beregninger, der er foretaget i forbindelse med reformen, viser, at hver skole i gennemsnit har mulighed for at oprette 2 blandede studieretninger.

Blandede studieretningshold vil sige hold, hvor eleverne fra to studieretninger, som på grund af beskeden søgning ikke ville kunne oprettes enkeltvis, samlæser et eller to studieretningsfag og de obligatoriske fag i studieretningen. Ordningen forudsætter, at de to studieretninger, der indgår, har mindst ét studieretningsfag fælles, medmindre den ene studieretning består af græsk A og latin A. Muligheden for at oprette blandede studieretningshold tilgodeser skolernes mulighed for at oprette studieretninger, hvortil elevsøgningen er beskeden, og derigennem åbnes mulighed for den enkelte skole for at tilbyde eleverne valgmulighed mellem en bredere vifte af studieretninger. Muligheden er endvidere relevant for små og enkeltstående private gymnasier. Muligheden for samspil mellem fagene reduceres i et vist omfang, fordi et eller to studieretningsfag, som ikke er fælles for hele holdet, skal læses på særskilte hold. For de obligatoriske fag og mindst et af studieretningsfagene er der fortsat samspilsmuligheder på lige fod med almindelige studieretningshold. Eksempelvis kan eleverne i en studieretning med matematik A, fysik B og kemi C danne fælles hold i de obligatoriske fag og matematik med eleverne i en studieretning med matematik A, biologi B og kemi B. I dette eksempel vil studieretningsholdet skulle opdeles på to særskilte hold i fagene fysik B/kemi C og biologi B/kemi B. Desuden kan der etableres blandede studieretninger bestående af en studieretning med latin A og græsk A og en anden studieretning. Blandede studieretningshold er dyrere end almindelige studieretningshold, fordi et eller to studieretningsfag skal læses på særskilte hold, og derfor er der afsat ekstra ressourcer til sådanne hold, jf. de økonomiske bemærkninger i afsnit 11.

Til stk. 4

Kravet om, at hver skole skal som minimum oprette en studieretning med overvejende humanistisk-sproglige studieretningsfag og en studieretning med overvejende naturvidenskabelige studieretningsfag, er indsat for at sikre alsidigheden i oprettelsen af studieretninger.

Til stk. 5

Bemyndigelsen er alene tænkt anvendt, hvis det mod forventning skulle vise sig, at der udbydes eller oprettes for få eller ikke et tilstrækkeligt bredt spek-

trum af studieretninger. Med bemyndigelsen er det således bl.a. tilsigtet at give undervisningsministeren mulighed for at stille krav om udbud oprettelse af studieretninger, der ellers ikke vil blive udbudt eller oprettet, uden at der i det manglende tilbud ligger en overtrædelse af udbuds- og oprettelsesforpligtelsen i § 14.

Til § 15

Til stk. 1

Det er et led i ønsket om at styrke fleksibiliteten mellem de gymnasiale uddannelser, jf. pkt. 2 i de almindelige bemærkninger, at der skal kunne udbydes og oprettes valgfag på tværs af alle fire uddannelser. Valgfag kan være obligatoriske fag fra en af de andre uddannelser på både C-, B- og A-niveau.

Alle elever med biologi, fysik eller kemi skal have matematik på mindst B-niveau, når biologi, fysik eller kemi, tages som valgfag på A-niveau.

Til stk. 2.

Der er tale om en ny kompetence til amtsrådet, idet denne i den nugældende tilkommer bestyrelsen, jf. pkt. 8.1. under de almindelige bemærkninger.

Til stk. 3

Ved en lille skole forstås en skole med maksimalt 400 elever, og ved en stor skole forstås en skole med mere end 400 elever. På en skole, der både har gymnasium og hf, opgøres det samlede elevtal i de to uddannelser, når det drejer sig om fag, der kan vælges både af gymnasieelever og hf-kursister. For fag, der kun kan vælges i én af de to uddannelser, regnes ud fra elevtallet på den relevante uddannelse.

Til stk. 4.

Bestemmelsen har bl.a. til hensigt at sikre, at der hele tiden bevares en mulighed for at etablere nye valgfag, således at samspillet mellem fag og faglighed i gymnasiet afspejler udviklingen i videnskabsfagene, jf. herved også bemærkningerne til § 13, stk. 3.

Til § 16

Bestemmelsen om, at dele af undervisningen kan tilrettelægges som ekskursioner mv., er en videreførelse af den gældende lov om gymnasiet mv. Bestemmelserne om betaling for deltagelse i ekskursioner videreføres uændret, jf. det samtidigt fremsatte forslag til lov om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område (Ændringer som følge af lovgivning på de gymnasiale uddannelsers indhold).

Undervisningen vil således som hidtil kunne tilrettelægges som ekskursioner mv. Som det fremgår af bemærkningerne til lov nr. 489 af 1. juli 1998 (L 88) om ændring af forskellige uddannelseslove (Betaling for ekskursioner mv.) er ekskursioner en- eller flerdagsaktiviteter i ind- eller udland tilrettelagt for alle elever på et hold. Ekskursioner kan indgå i alle fag og skal altid indgå i læsepensum - og i fag, der afsluttes med prøve - i prøveopgivelserne. Elever har mødepligt til ekskursioner mv. med begrænset deltagerbetaling, dvs. hvor betaling kun dækker udgifterne til forplejning. Eleverne kan ikke udelukkes fra deltagelse, selv om de ikke har erlagt den fastsatte betaling.

Ekskursioner med en højere deltagerbetaling er frivillige for eleverne, og deltagelsen kan betinges af, at eleven har erlagt betaling for arrangementet. For elever, der undlader at deltage i sådanne ekskursioner, skal skolen tilbyde alternativ undervisning, der modsvare det udbytte, der er forudsat i forbindelse med arrangementet.

Til § 17

Til stk. 1

Forslaget om, at dele af undervisningen kan foregå ved en udenlandsk uddannelsesinstitution, skal ses i sammenhæng med lov nr. 301 af 30. april 2003, hvor der blev indført mulighed for at etablere internationale hold på visse nærmere betingelser. Bestemmelserne om betaling for deltagelse for elever på offentlige institutioner i undervisning i udlandet videreføres uændret, jf. det samtidigt fremsatte forslag til lov om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område (Ændringer som følge af lovgivning om de gymnasiale uddannelsers indhold).

Til stk. 2

Det følger af stk. 2, at skolen skal sørge for, eleverne uden forsinkelse kan fortsætte den ordinære uddannelse på den skole, hvor eleven allerede er optaget, eller på en anden skole, hvis eleven trods tilmelding ikke deltager i udlandsopholdet.

Til § 18

Til stk. 1

Bestemmelsen erstatter til dels den hidtidige § 2, stk. 8, om tilbud om individuel uddannelses- og erhvervsvejledning til eleverne. Bestemmelsen om vejledning er omformuleret i overensstemmelse med § 5, nr. 2, i lov nr. 299 af 30. april 2003 om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område (Ændringer som følge af lov om vejledning om valg

af uddannelse og erhverv). Lov om vejledning om valg af uddannelse og erhverv indebærer, at der i forhold til hidtil vil blive mere klarhed og enkelthed i ansvaret for og ledelsen af den del af vejledningsindsatsen, som retter sig mod valg af uddannelse og erhverv.

Ansvar for den vejledning, som retter sig mod gennemførelse af en påbegyndt uddannelse, berøres derimod ikke af den nye vejledningslov. Denne del af vejledningsindsatsen skal som hidtil varetages af uddannelsesinstitutionerne og inden for rammerne af de respektive uddannelseslove. Vejledning om gennemførelse af uddannelse vil fortsat være et centralt element i den samlede vejledningsindsats over for elever.

Som led i den samlede vejledningsreform etableres en grundlæggende vejlederuddannelse på tværs af de eksisterende vejlederordninger, jf. de almindelige bemærkninger til Forslag til lov om vejledning om valg af uddannelse og erhverv (lovforslag nr. L 104), punkt 7. I konsekvens heraf nedlægges vejlederuddannelsen for gymnasie-, hf- og VUC-vejledere.

Den nye vejlederuddannelse forventes tilrettelagt under lov om åben uddannelse som fleksibelt tilrettede uddannelsesforløb for personer med sideløbende erhverv. Uddannelsen vil få en varighed, der svarer til en halv diplomuddannelse, dvs. seks måneders heltdsundervisning. Uddannelsen forventes udbudt af institutioner godkendt af Undervisningsministeriet.

Som følge af udlægningen af uddannelse af studievejlederne vil den bevilling, undervisningsministeren hidtil har haft til at yde tilskud til uddannelse af studievejledere, bortfalde, idet bevillingen fremover vil skulle medgå til finansiering af den nye vejlederuddannelse.

Der vil ud over den generelle vejlederuddannelse fortsat være behov for sektorspecifikke uddannelsesforløb inden for de enkelte uddannelsesområder.

Til stk. 2.

Med bestemmelsen lovfæstes den gældende regel i gymnasiebekendtgørelsens § 7, stk. 4, hvorefter rektor mindst en gang hvert halve år indkalder klassens eller holdets lærere (lærerforsamlingen) til drøftelse af elevernes og kursisternes forhold. I forbindelse med enkeltfagsundervisningen drøfter lærerforsamlingen samlede hold eller enkelte elever.

Til § 19

Til stk. 1

I grundforløbet skal eleverne indføres i de gymnasiale arbejdsmetoder, og i studieretningsforløbene skal eleverne udvikle sig til at være studerende. Det forudsætter, at der i tilrettelæggelsen af undervisning

gennem hele studieretningsforløbet sker en progression i valget af arbejdsformer, som kan understøtte den faglige udvikling. Lærergruppen som helhed må planlægge den nøjere progression, så eleverne både møder forskellige arbejdsformer, og så der sker en progression i anvendelsen fra mere lærerstyrede til mere selvstændige og studieforberedende arbejdsformer. En variation i valget af arbejdsformer er også forudsætningen for at tilgodese og udvikle forskellige kompetencer hos eleverne.

Bestemmelsen indebærer, at uddannelsen skal udvikle elevernes fortrolighed med forskellige arbejdsformer og evne til at fungere i et studiemiljø, hvor krav til selvstændighed, samarbejde og sans for at opsoge viden og samarbejds miljøer har stor betydning.

Til stk. 2

Bestemmelsen vedrører skolens evaluering og elevernes selvevaluering. Overordnet vil der blive skellet mellem forhold, der vedrører undervisningen, og forhold, der vedrører prøver og eksamen, jf. kapitel 5.

Evaluering og faglig vejledning er en vigtig del af undervisningen. Det vil herudover fortsat være et særkende for det almene gymnasium i modsætning til hf, at der gives standpunktskarakterer og årskarakterer.

Der indføres øgede krav til en formaliseret, løbende intern evaluering, der vurderer elevernes faglige og personlige kompetencer. Formålet hermed er at sikre, at eleverne får klare tilbagemeldinger om egne styrker, svagheder og fremskridt, ligesom den skal give lærerne og skolen mulighed for at vurdere effekten af undervisningen.

Det er i den forbindelse vigtigt, at eleverne inddrages aktivt i både undervisningen og evalueringen. På den måde kommer eleverne selv til at reflektere over, hvordan de udvikler sig inden for de forskellige fag, og dermed også, hvordan de bedst kan tilegne sig den viden og de kompetencer, der kræves.

Det er vigtigt, at den løbende evaluering ikke alene betragtes snævert i form af nogle tests, som skal konstatere den enkelte elevs udbytte af udvalgte undervisningsemner. Det handler i højere grad om at anskue evalueringen som et bredt spektrum af muligheder og ikke mindst at sikre, at udfaldet af en test følges op af undervisning, der fokuserer på de svage sider, som testen må afdække hos den enkelte elev.

Evalueringen foregår således ikke som en række enkeltstående tests, der afvikles løse fra den øvrige undervisning. Det afgørende er, at der er tale om et evalueringsforløb, hvor enkelte målinger – evt. i form af tests undervejs – kan være med til at udpege de særlige områder eller emner, hvor der skal sættes ind.

For at fastholde, at der er tale om evalueringsforløb, vil det være naturligt, at de enkelte dele, herunder tests, af dette forløb indgår som en væsentlig del af en eventuel studiebog for den enkelte elev, jf. de almindelige bemærkninger.

Målet med denne bevidste brug af løbende evalueringer og tests rettet mod den enkelte elev er således at sikre, at eleven undervejs i uddannelsesforløbet får et klart billede af egne styrker og svagheder og derigennem gives mulighed for at få et maksimalt udbytte af undervisningen. Derudover vil en sådan formaliseret form for løbende evaluering kunne anvendes til at dokumentere omfanget af den enkelte elevs videnstilvækst.

Den samlede evaluering vil kunne give rektor et helhedsbillede af eleven, der vil kan indgå i vurderingen af, hvorvidt eleven skal nægtes oprykning, jf. lovforslagets § 25.

Til § 20

Reformen af de gymnasiale uddannelser indebærer, at der indføres et mere åbent meritssystem, som bidrager til en øget fleksibilitet i uddannelsessystemet, bl.a. ved at der skal kunne gives merit ved substitution, dvs. at forskellige fag eller forløb, der er gennemført inden uddannelsen, kan træde i stedet for fag eller forløb i uddannelsen, når rektor vurderer, at fagene eller forløbene ligeværdigt bidrager til opfyldelse af uddannelsens formål eller til grundlaget for at fortsætte et fag på et højere niveau. Merit ved substitution bygger på anerkendelse af fælles kompetencemål frem for fælles, konkret indhold.

Det forudsættes, at der med hjemmel i forslagets § 20, stk. 4, skal udstedes en ny bekendtgørelse om merit i ungdomsuddannelserne.

Til stk. 1

Den hidtidige meritordning opretholdes, så en elev fortsat har retskrav på merit, når vedkommende tidligere efter de regler, der gælder om faget, har afsluttet faget på tilsvarende eller højere gymnasialt niveau. Eleven anses for at have afsluttet et fag, når vedkommende har gennemført det samlede undervisningsforløb, har fået årskaraktér i faget, hvor dette gives, og har aflagt prøve i faget, hvis undervisningen afsluttes med en prøve. Ordningen er i dag baseret på en liste, der omfatter alle gymnasiale fag, og som specificerer, hvilke fag der kan erstatte hinanden (merit). Listen foreslås afløst af en ordning, hvorefter den enkelte rektor efter kriterier, fastsat af undervisningsministeren, afgør, hvilke fag der kan træde i stedet for hinanden. Kriterierne vil kunne tage højde for indhold, som

er særligt aktuelt, når eleven skal fortsætte faget på et højere niveau, eller for om faget ligeværdigt opfylder uddannelsens studiekompetencegivende formål. Et eksempel på merit efter sidstnævnte kriterium er fag taget i udlandet, som kan træde i stedet for danske fag.

Til stk. 2

Efter stk. 2 vil en elev som noget nyt i forbindelse med optagelse kunne søge skolen om merit, dvs. uden at have et retskrav på merit, herunder ved substitution, hvis vedkommende inden optagelsen har gennemført undervisning, prøver eller andre aktiviteter, som har løftet elevens reelle kvalifikationer på områder, som har betydning for elevens faglige udgangspunkt i undervisningen. En mulighed er, at eleven har gennemført dele af et gymnasialt fag i en tidligere uddannelse, eller at eleven har gennemført uddannelse i udlandet inden optagelsen i den danske uddannelse. En anden mulighed er, at eleven har erhvervet relevant realkompetence, fx i et fremmedsprog gennem længerevarende ophold i det pågældende land – uden nødvendigvis at have modtaget undervisning. En afklaring af realkompetencen kan eventuelt ske ved en intern prøve.

Endvidere vil en elev efter ansøgning kunne få merit undervejs i uddannelsen for undervisningsforløb, gennemført i henhold til lovforslagets § 17, stk. 1.

Til stk. 3

Elever, der opnår merit for et enkelt fag eller anden form for begrænset merit, vil normalt kun kunne omsætte merit til mellemtimer eller evt. i rum til et ekstra valgfag. Elever, der en mere omfattende opnår merit, fx ved både at kunne opnå merit efter stk. 1 og stk. 2 eller ved at have gennemført omfattende gymnasial uddannelse i udlandet, vil efter stk. 3 kunne gennemføre et afkøret, særligt tilrettelagt gymnasialt forløb. Optagelse sker på allerede eksisterende hold.

Til stk. 4

Ved forløb, som får karakter af kombinationer af danske og udenlandske gymnasiale uddannelser, vil der kunne blive problemer med at tilvejebringe et antal danske prøvekarakterer efter de sædvanlige regler. Der vil dog altid vil være krav om et bestemt antal danske karakterer i centrale fag for, at det skal være muligt ligeværdigt at beregne et eksamensresultat som grundlag for optagelse i de videregående uddannelser i Danmark.

Til § 21

Der skal fortsat være mulighed for unge og voksne for at aflægge studentereksamen efter et 2-årigt komprimeret kursusforløb på et studenterkursus med sam-

me mål som en studentereksamen på en gymnasieskole. Reglerne for studenterkursus følger mål og principper for det almene gymnasium, idet der foretages tilpasninger i bl.a. fagrække og uddannelsestid, som nødvendiggøres af det komprimerede 2-årige forløb og den særlige målgruppe – parallelt med de ligheder og forskelle, der gælder i forholdet mellem studenterkursus og alment gymnasium i den nuværende ordning. Rækken af obligatoriske fag på studenterkursus vil således på samme måde som i dag kun omfatte ét af fagene oldtidskundskab og religion samt hverken idræt eller kunstneriske fag.

Studenterkurser udbyder og opretter studieretninger og valgfag svarende til ordningen for det almene gymnasium. På studenterkursus starter studieretningsforløbet dog allerede ved starten af 1. kursusklasse. Kursisterne får således – i modsætning til eleverne på den 3-årige uddannelse til studentereksamen – ikke et grundforløb som indledning til uddannelsesforløbet. Kravene til grundforløbet i den 3-årige uddannelse overføres til det 2-årige kursusforløb i en udgave, der er tilpasset studenterkursus. Der vil blive udstedt nærmere regler herom i medfør af bemyndigelsen i lovforslagets § 21, stk. 2.

Til § 22

Forslaget indebærer, at der skal fastholdes en national standard for hver af de gymnasiale uddannelser. Den nationale standard sikres bl.a. gennem de centralt fastsatte mål for, hvad eleverne skal vide og kunne i de enkelte fag – og i de forløb, der bygger på samspil mellem fagene. Målene skal være tydelige forpligtende og direkte anvendelige til styring af undervisningen. Især vil der blive lagt vægt på tydelige mål for de helt centrale dele af fag- og stofområder. Målene skal være evaluerbare, så det er muligt at vurdere graden af målopfyldelse. Det skal være tydeligt både for den enkelte elev og for lærerne, om det, der læres, faktisk bliver lært. En sådan ”målstyring” er mere krævende og forpligtende end den traditionelle ”pensumstyring”, der mere fokuserer på, hvad lærerne skal undervise i, end hvad eleverne skal tilegne sig.

Det faglige niveau i et givet fag skal være ens på tværs af de gymnasiale uddannelser. Ministerens bemyndigelse til at fastsætte fagenes omfang vil med hjemmel i § 22 blive udmøntet i bekendtgørelsesform inden for den samlede ramme for uddannelsestiden, som for det almene gymnasium er mindst 2470 timer, jf. nærmere pkt. 8.2 under de almindelige bemærkninger.

Ministerens bemyndigelse til at fastsætte regler om undervisningens indhold vil fx blive brugt til at fast-

sætte regler om, at eleverne opnår reel it-kompetence som led i uddannelsens studieforberedende sigte og som element i dens sigte mod at skabe grundlag for videregående uddannelse, jf. lovforslagets § 1. Opnåelse af generel it-kompetence er endvidere i sig selv opnåelse af faglig indsigt, jf. lovforslagets § 2, stk. 3.

Uddannelsesbekendtgørelsen vil indeholde en læreplan for hvert af de fag, der indgår i uddannelsen. Læreplanerne vil som udgangspunkt være opdelt i fire afsnit:

- *Identitet og formål:* Hvad faget bidrager med i forhold til hele uddannelsens målsætning
- *Fagligt indhold og faglige mål:* Præcis angivelse af fagets centrale, almindelige stof og de faglige mål/kompetencer, som eleverne skal opnå gennem undervisningen.
- *Tilrettelæggelse*
- *Evaluering*

Fagene skal være styret af præcise mål og ikke af abstrakte og meget almene mål. Det vil således være karakteristisk for målformuleringerne, at de klart markerer *undervisningens niveau* (C-, B- eller A- niveau), tydeligt markerer *et bestemt indhold* på et passende konkretionsniveau og præcist udtrykker de *vurderingskriterier*, som man kan bedømme en elevs faglige standpunkt efter.

Når det tydeligt markeres, at eleverne skal nå mere krævende mål på de højere niveauer, forhindrer man, at en sammenligning af undervisningen i et fag på de forskellige niveauer udarter til blotte sammenligninger mellem pensa. Pensumbaserede sammenligninger må nødvendigvis blive overfladiske, eftersom de netop ikke kan indfange de langt væsentligere forskelle, der findes i kompleksitet, krav til fordybelse osv.

Der lægges større vægt på undervisningens output, dvs. elevernes kunnen (i bred forstand) som resultat af undervisningen. Den traditionelle indholdsstyring af fagene justeres, så krav til indholdet i fremtiden i langt højere grad end i dag vil fungere som redskab til at nå givne mål frem for at være et mål i sig selv. Samtidig skal det pointeres, at der ikke findes et pædagogisk mål uden et indhold, ligesom der ikke findes et pædagogisk indhold uden en målsætning. Mål og indhold hører uadskilleligt sammen.

Overordnet er målene elevernes almindelse og faglige kompetencer. Med begrebet almindelse menes her det faglige stof eller indhold, den fælles referenceramme, som samfundet finder det væsentligt, at de kommende studenter besidder.

Der vil således blive lagt stor vægt på at beskrive kernestoffet i fagene, hvorimod det overlades til den enkelte lærer i samarbejde med sine elever at supplere

dette stof med temaer og emner, som sammen med det centralt fastsatte kernestof honorerer målene for faget.

Med begrebet kompetence rettes blikket mod det, som eleverne har brug for med henblik på virkeligheden uden for skolen, herunder de videregående uddannelser. Der vil altså være fokus på, hvad eleverne rent faktisk er i stand til på baggrund af den faglige viden, de har opbygget gennem undervisningen.

Ministerens vil som nu udsende en vejledning til hvert fag. Den vil bl.a. indeholde nogle eksempler på mulige undervisningsforløb, der tilgodeser de fastsatte mål, og vejledningen tjener således som et vigtigt redskab for ministeren til at realisere den planlagte faglig-pædagogiske fornyelse af gymnasiet.

Ministerens bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om undervisningens organisering og tilrettelæggelse påtænkes udmøntet således, at det sikres, at eleverne møder variation og progression i undervisningen gennem forskellige tilrettelæggelsesformer, jf. § 19 og bemærkningerne til denne bestemmelse.

Til § 23

Til stk. 1

Efter de gældende regler har eleverne mødepligt. De nuværende bestemmelser, der fremgår af § 13 i gymnasiebekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 411 af 31. maj 1999 som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 483 af 19. juni 2002), indeholder en centralt fastsat grænse for, hvor meget eleverne må forsømme eller undlade at aflevere skriftlige opgaver, før det får konsekvenser for deres fortsatte skolegang. Hvis en elev har fravær henholdsvis undladt aflevering af skriftlige arbejder i et omfang, der overstiger en grænse på højst 15 pct. af den afholdte undervisning henholdsvis de krævede skriftlige arbejder i hvert fag eller 10 procent i fagene tilsammen, indebærer dette, at eleven overføres til særlige vilkår.

De nuværende centralt fastsatte grænser for, hvornår rektor eller kurssets leder er forpligtet til at gribe ind over for fravær i det almene gymnasium og hf ophæves. De nuværende bestemmelser, der alene indeholder krav om fremmøde og om aflevering af opgaver, ændres og suppleres med krav til den enkelte kursist om at deltage aktivt i undervisningen, herunder at aflevere skriftlige opgaver, der ikke alene kvantitativt, men også kvalitativt lever op til de fastsatte krav.

Forslaget om indførelse af nye arbejdsformer i undervisningen, herunder de muligheder, som den ny teknologi giver for fx at kunne etablere fjernundervisning/virtuel undervisning, vil medføre, at der ved formuleringen af bestemmelserne tages højde for, at undervisning kan foregå på anden måde end ved elever-

nes fysiske tilstedeværelse på skolen. Dermed bliver der ens regler for alle fire gymnasiale uddannelser.

Til stk. 2

Rektor har efter lovforslaget en forpligtelse til at sikre, at der reageres tidligt på elevernes forsømmelser, og er forpligtet til at sikre, at eleverne får den nødvendige vejledning, herunder bliver gjort opmærksom på skolens støttemuligheder. De nærmere bestemmelser herom skal fremgå af skolens studie- og ordensregler inden for rammerne af den bekendtgørelse, der vil blive udstedt med hjemmel i § 24, stk. 3.

Til § 24

Til stk. 1

Efter de gældende regler i § 10, stk. 3, i lov om gymnasiet m.v., er det skolens bestyrelse, der inden for de centralt fastsatte rammer fastsætter skolens ordensregler. Da der fremover bliver tale om fastsættelse af studie- og ordensregler, der bl.a. skal indeholde principper om mødepligt og fravær samt beskrive konsekvenserne ved overtrædelse heraf, bliver kompetencen til at fastsætte reglerne overført til rektor der træffer alle afgørelser om den enkelte elev, jf. lovforslagets § 35. Bestyrelsen tillægges høringsret i forbindelse med rektors fastsættelse af studie- og ordensregler. Eleverne skal gøres bekendt med studie- og ordensreglerne og med de følger, en manglende overholdelse af reglerne kan indebære.

Til stk. 2

Ligesom i dag har eleverne pligt til at følge de lokalt fastsatte regler, ligesom det fortsat er rektors kompetence at iværksætte sanktioner over for elever, der ikke overholder reglerne. Den enkelte elev kan klage over rektors afgørelse i henhold til lovforslagets § 39, stk. 1.

Til stk. 3

For at medvirke til at sikre en generel forbedring af elevernes arbejdsdisciplin, der bl.a. søges tilvejebragt gennem nye og mere varierende arbejdsformer, som bedre kan motivere eleverne til at yde den nødvendige indsats, og som kan øge deres selvstændighed og ansvar, foreslås det, at der lige som i dag i bekendtgørelsesform fastsættes nærmere rammer for, hvordan der kan sikres et seriøst engagement fra elevernes side. Inden for bekendtgørelsens rammer skal rektor fastsætte studie- og ordensreglerne.

Bekendtgørelsen vil endvidere angive rammerne for, på hvordan rektors kompetence til efter en konkret vurdering at kunne iværksætte sanktioner over for

elever, der ikke overholder studie- og ordensreglerne, kan udmøntes i de lokale studie- og ordensregler. Bekendtgørelsen vil således angive forskellige sanktionsmuligheder, herunder at kunne udelukke en elev fra undervisningen i en kortere periode samt i særlige tilfælde og efter en konkret vurdering at kunne nægte en elev oprykning. Den alvorligste sanktion vil som i dag være bortvisning. I tilfælde af bortvisning vil den pågældende kunne aflægge prøve som selvstuderende, jf. lovforslagets § 30 og bemærkningerne hertil.

Alle sanktioner skal stå i rimeligt forhold til de begåede overtrædelser af studie- og ordensreglerne og kan kun pålægges efter en konkret vurdering.

Undervisningsministeren udarbejder en vejledning, som skolerne kan gøre brug af, når de skal udarbejde de lokale studie- og ordensregler.

Skolens studie- og ordensregler vil være en del af de informationer, som skolen eller amtsrådet skal offentliggøre på sin hjemmeside, jf. herved § 2, stk. 1, nr. 2, jf. § 3, stk. 1, i lov om åbenhed og gennemsigtighed i uddannelserne mv. Bemærkningerne supplerer således bemærkningerne til § 2, stk. 1, nr. 2 til lovforslag nr. L 175, som undervisningsministeren fremsatte den 20. marts 2002.

Til § 25

De nuværende bestemmelser vedrørende oprykning til næste klassetrin indebærer, at der ved afslutningen af 1. og 2. g. afholdes et møde mellem rektor, elevernes lærere og studievejlederen. På dette møde drøftes den enkelte elevs standpunkt med henblik på at vurdere, om eleven med rimelighed kan forventes at gennemføre uddannelsen. På baggrund af denne drøftelse kan rektor råde en elev til at gå om. Efter de gældende regler har en elev, der har opfyldt mødepligten, ret til oprykning til næste klassetrin, uanset elevens udbytte af undervisningen, og uanset om rektor har anbefalet den pågældende at tage 1. eller 2. g. om eller søge ind på en anden ungdomsuddannelse. Et stort antal af de elever, der er blevet vejledt således, følger ikke umiddelbart rådet, men forlader alligevel uddannelsen inden dens afslutning.

Med forslaget til § 25 afskaffes den nuværende "automatiske oprykning", således at elevens oprykning til næste klassetrin betinges af et tilstrækkeligt udbytte af det hidtil gennemførte undervisningsforløb.

For at sikre et seriøst engagement fra elevernes side og for at sikre det faglige miljø tillægges rektor kompetence til i særlige tilfælde at nægte oprykning, hvis en elevs gennemsnit er mindre end 6,0 af de opnåede karakterer, eleven har opnået ved skoleårets afslut-

ning. Det er således en nødvendig, men ikke en tilstrækkelig forudsætning for nægtelse af oprykning, at eleven har under 6,0 i gennemsnit. De nærmere rammer for rektors kompetence vil blive fastsat i bekendtgørelsesform.

Skolernes forvaltning af de nye bestemmelser om mødepligt og oprykning vil være underlagt undervisningsministerens tilsyn. For at vurdere effekten af bestemmelserne vil ministeriet specielt gennemføre en evaluering af de nye redskaber til at mindske fraværet i de gymnasiale uddannelser. Resultaterne af denne evaluering vil blive forelagt de partier, der er med i forliget bag dette lovforslag, jf. nærmere pkt. 1 i de almindelige bemærkninger.

Til § 26

Til stk. 1

Antallet af prøver, der indgår i studentereksamen, er uændret i forhold til i dag. Prøverne vil være såvel skriftlige som mundtlige. I dag er fordelingen mellem skriftlige prøver og mundtlige prøver normalt 4 skriftlige og 6 mundtlige prøver. Denne fordeling kan, med hjemmel i lovforslagets § 29, eventuelt ændres.

Studieretningsprojektet erstatter den nuværende større skriftlige opgave. Studieretningsprojekt skrives i 2 eller 3 fag med udgangspunkt i et studieretningsfag på A-niveau og med inddragelse af andre studieretningsfag og/eller obligatoriske fag på A-niveau.

Til stk. 2

Ligesom i dag skal der være mulighed for at sammenstykke en enkeltfagsstudentereksamen ud fra prøvekarakterer og karakterer opnået ved merit fra tidligere gennemførte forløb. Bestemmelsen i stk. 1 om antallet af prøver gælder også enkeltfagsstudentereksamen.

Da der til en enkeltfagsstudentereksamen ikke er knyttet en studieretning, kan der ikke stilles krav om, at der udarbejdes et studieretningsprojekt. I stedet indgår en særlig projektprøve som en del af kravene til en enkeltfagsstudentereksamen. Kravene til denne prøve vil svare til kravene til den nuværende større skriftlige opgave. Specielt vil den kunne skrives som en enkeltfaglig opgave.

Til § 27

Det er tanken, at de skriftlige prøver fortsat er obligatoriske, og at der foretages udtræk af mundtlige prøver for den enkelte elev.

Til § 28

Til stk. 1

Efter forslaget til § 28, stk. 1, afholder rektor som i dag prøverne og udsteder bevis for prøver og eksamen.

Det er forudsat, at prøve- og eksamensbevis med hjemmel i § 29 udstedes på en blanket, der er godkendt af ministeren, med angivelse af årskaracter, prøvekaracter og eksamensgennemsnit, og at betingelserne for indstilling til prøve (deltagelse i undervisningen) er opfyldt.

Rektor udsteder eksamensbevis, så snart betingelserne herfor er opfyldt. Rektor udsteder prøvebeviser (attestationer) for gennemførte forløb, der ikke samtidig indgår i en samlet eksamen.

Til stk. 2

Bemyndigelsen til at fravige kravet om individuel prøveafleggelse, fordi flere elevers deltagelse er en forudsætning for en del af prøvens gennemførelse, er i første række tænkt anvendt ved prøver i dramatik, mediefag, idræt, musik eller lignende.

Til stk. 3.

I overensstemmelse med hidtil får eleverne i det almene gymnasium årskaracterer i alle elevens fag i alle tre gymnasieklasser.

I fag, som har skriftlig prøve til studentereksamen, gives der en årskaracter for den skriftlige præstation og en årskaracter for den mundtlige præstation. I andre fag gives der én årskaracter. Karakteren er en bedømmelse af elevens standpunkt i faget som helhed ved undervisningens ophør.

Enkeltfagslever får ikke årskaracterer. I en enkeltfagsstudentereksamen kan dog indgå årskaracterer fra tidligere forløb, såfremt der er opnået merit for et fag, der ikke er blevet udtrukket til prøve, jf. bemærkningen til § 26, stk. 2.

Som noget nyt vil karaktererne indgå med forskellig vægt i eksamensresultatet, afhængigt af det enkelte fags niveau. Begrundelsen herfor er at lade fagets "vægt", udtrykt ved niveauet (C, B eller A), i uddannelsen afspejle sig i karakterens betydning ved beregningen af eksamensresultatet. Samtidigt afskaffes princippet om bortfald af allerede opnåede karakterer, hvis et fag tages på et højere niveau, ligesom den nuværende overførsel til eksamensbeviset af årskaracterer af fag, der ikke er blevet udtrukket til eksamen, afskaffes.

Eksamensresultatet beregnes som det vægtede gennemsnit af alle karakterer på eksamensbeviset.

Med hensyn til offentliggørelse af karakterer henvises til bemærkningerne til forslaget § 38.

Nærmere regler om karakterer mv. vil blive fastsat i medfør af bemyndigelsen i lovforslagets § 29.

Til § 29

Bestemmelsen i § 28 er en videreførelse af den gældende lovs § 4, hvorefter undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om udstedelse af eksamensbevis, herunder om, hvilke krav der skal være opfyldt for, at en studentereksamen kan anses for bestået, om censur, prøvernes tidsmæssige placering, ret til attestation eller dokumentation for delvist gennemførte forløb, vægtning af karaktererne mv.

Det vil fortsat være gældende, at prøverne dels er mundtlige, dels skriftlige, jf. nærmere straks nedenfor. Ministeren stiller som i dag opgaverne til de skriftlige prøver. De mundtlige prøver er offentlige. Ministeren beskikker censorer til såvel skriftlig som mundtlig eksamen. Klassens eller holdets lærere eksaminerer ved de mundtlige prøver og stiller spørgsmålene, som skal godkendes af censor.

I de nuværende gymnasiale uddannelser er der med få undtagelser - herunder den større skriftlige opgave - reelt kun to prøveformer: Skriftlige og mundtlige enkeltfaglige, individuelle prøver. Disse prøveformer er ikke isoleret set egnede til at evaluere, i hvilket omfang de ændrede tilrettelæggelses- og undervisningsformer og det øgede samspil mellem fagene vil bevirke, at eleverne og kursisterne opnår en styrket faglighed og en øget studiekompetence, og i hvilket omfang eleverne og kursisterne når de fastsatte faglige mål.

De eksisterende prøveformer suppleres derfor med nye. Den enkelte elev og kursist skal møde flere prøveformer end i dag, således at opnåelsen af de forskellige kompetencer, der indgår i uddannelsen, dokumenteres. Den samlede eksamen for en elev eller kursist skal således afspejle, at eleven eller kursisten har mødt en bred vifte af forskellige prøveformer under uddannelsen. Der er således ikke tale om hverken at forøge antallet af prøver eller at forlade de nuværende prøveformer, men at der tilføjes nye prøveformer, så dokumentationen af den enkelte elevs og kursists viden og kunnen bliver væsentligt mere nuanceret end i dag.

Som led i målet med at forbedre elevernes reelle studiekompetence er det hensigten at udvide spektret af prøveformer, der indgår i en studentereksamen, således at det ud over at omfatte sædvanlige enkeltfaglige skriftlige eller mundtlige prøver også kommer til at omfatte tværfaglige projektprøver og tværfaglige mundtlige prøver. Ved disse tværfaglige prøver ind-

går elevens evne til at til at redegøre for samspillet mellem de indgående fag som en væsentlig del i vurderingen, men der vil også indgå specifikke enkeltfaglige elementer i vurderingen.

Prøveformerne bliver som i dag centralt fastsat, medmindre undervisningsministeren træffer anden beslutning vedrørende de mundtlige prøver. Den nærmere udformning udmøntes i bekendtgørelser.

Der udarbejdes fælles eksamensbestemmelser for de fire gymnasiale uddannelser, således at der – i modsætning til i dag – bliver samme regler for udregning af eksamensgennemsnit. Der vil endvidere blive samme vilkår for tilladte hjælpemidler ved prøverne, samme adgang til syge- og omprøver mv.

Rektor skal fastsætte eksamensregler, hvoraf praktiske, lokale forhold i forbindelse med afvikling af prøverne fremgår. Når det gælder alle andre forhold vedrørende prøver og eksamen, fastholdes den centrale styring som et middel til sikring af niveau og ensartethed i uddannelsen, således at den fælles nationale standard bevares.

Med hensyn til regler om afholdelse af danske prøver og eksaminer i udlandet henvises til studenter- og hf-eksamensbekendtgørelsen, jf. bekendtgørelse nr. 544 af 30. juni 1999, som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 225 af 23. april 2002, hvorefter der på visse nærmere betingelser kan foranstaltes prøver og eksaminer afholdt i udlandet, eventuelt på særlige vilkår. Disse regler vil blive videreført i en fælles eksamensbekendtgørelse for de gymnasiale uddannelser.

Til § 30

Elever, der bortvises fra undervisningen, kan på lige fod med andre, som ikke er optaget på uddannelsen, indstille sig til prøve som selvstuderende. Det nuværende begreb ”overførsel til særlige vilkår” tænkes ikke videreført. Dette begrundes sig dels i de ny arbejdsmetoder, dels i de ændrede krav til elevernes deltagelse i undervisningen.

Til kapitel 6

Bestemmelsen i § 31 fastslår kompetencekravene til undervisere på uddannelsen til studentereksamen. Forslaget om, at lærere, der underviser på uddannelsen, skal have undervisningskompetence i et eller flere fag inden for gymnasiets fagrække er en videreførelse af den gældende lovs § 20, mens kravet om undervisningskompetence i et eller flere fag fra hf's fagrække præciserer den gældende regel. Reglerne om uddannelseskraft til rektor er opretholdt i den gældende lovs § 20.

For at opnå undervisningskompetence skal kandidaten som hovedregel ansættes i en tidsbegrænset stilling, en såkaldt uddannelsesstilling, på en almen gymnasial uddannelsesinstitution og gennemføre uddannelsesstillingen. Efter de gældende regler er det Undervisningsministeriet, der i alle tilfælde udsteder bevis for undervisningskompetence. Som led i ændringen af det centrale pædagogiske tilsyn, jf. tillige bemærkningerne til lovforslagets § 36, forslås det, at kompetencen til at tildele lærere faglig kompetence og pædagogisk kompetence (undervisningskompetence) som hovedregel tillægges rektor. Som det fremgår af bekendtgørelse nr. 477 af 18. juni 2002 om undervisningskompetence i de almene gymnasiale uddannelser (kompetencebekendtgørelsen) har rektor allerede i dag kompetencen til at tildele faglig kompetence til lærerne inden for de nærmere fastsatte regler herom. Udvidelse af rektors kompetenceområde til også at omfatte tildeling af pædagogisk kompetence og dermed undervisningskompetence er en naturlig konsekvens heraf. Rektor tillægges kompetence til at udstede bevis for undervisningskompetence til de kandidater, der opfylder de ordinære krav om faglig og pædagogisk kompetence og om at have gennemført en uddannelsesstilling samt efter nærmere regler fastsat af undervisningsministeren til de kandidater, der ikke opfylder disse krav.

Kompetencen til at udstede bevis for undervisningskompetence til kandidater, der er omfattet af EU-retten og EØS-aftalen, og som har undervisningskompetence på tilsvarende niveau i det pågældende land, tillægges Undervisningsministeriets Center for Vurdering af Udenlandske Uddannelser. Undervisningskompetence meddeles i henhold til reglerne i bekendtgørelse nr. 178 af 17. marts 2003 om adgang til uddøvelse af visse erhverv i Danmark for EU/EFTA-borgere med erhvervskompetencegivende videregående uddannelse af mindst 3 års varighed.

Kompetencen til at udstede bevis for undervisningskompetence til personer, der som udgangspunkt ikke opfylder de normale betingelser for at kunne opnå undervisningskompetence, eller som ikke har undervisningskompetence på et tilsvarende niveau i et EU-land eller et land omfattet af EØS-aftalen, vil ligeledes være tillagt Center for Vurdering af Udenlandske Uddannelser.

Det bemærkes særligt, at det er undervisningsministeren, der har ansvaret for og tilsynet med pædagogikumkurserne, mens det er ministeren for videnskab, teknologi og udvikling, der har ansvaret for den faglige supplerings på universiteterne af det af kandidatens fag, der er normeret til 90 ECTS-points, jf. herved be-

kendtgørelse om gymnasierelateret faglig supplering på universiteterne (suppleringsbekendtgørelsen). Som opfølgning på universitetsloven (lov nr. 403 af 28. maj 2003) udvikles nye kandidatuddannelser på universiteterne, som i højere grad målrettes forskellige jobfunktioner, herunder jobbet som gymnasielærer, og der iværksættes et udviklingsarbejde herom i samarbejde mellem universiteterne, lederne af de gymnasiale uddannelsesinstitutioner (rektorer, forstandere, direktører), Undervisningsministeriet og Videnskabsministeriet. De nye kandidatuddannelser vil eventuelt overflødiggøre behovet for den faglige supplering.

Den gældende lovs bestemmelse i § 20, stk. 6, om eventuel adgangsregulering til pædagogikum, ministerens bemyndigelse til at kunne lade afgørelser om adgangsregulering træffes af et optagelsesnævn, samt den gældende bestemmelse i § 20, stk. 7, om institutionernes pligt til at modtage lærerkandidater til gennemgang af kursus i praktisk pædagogik er ikke videreført, da bestemmelserne efter ikrafttræden af bekendtgørelse nr. 477 af 18. juni 2002 om undervisningskompetence i de almene gymnasiale uddannelser ikke længere er aktuelle.

Til § 35

Til stk. 1

I lovtæksten er udtrykkene ”skolen” og ”rektor” brugt synonymt og skal forstås som ”rektor”, hvor meningen er at tillægge skolen som myndighed kompetence. Forslaget om, at rektor har det pædagogiske ansvar for skolens undervisning mv., er en videreførelse af den gældende lovs § 12, stk. 2.

Til stk. 2

Forslaget om, at rektor har kompetencen til at lede og fordele det pædagogiske arbejde mellem de ansatte, er en videreførelse af den gældende lovs § 12, stk. 2, mens rektors kompetence til som daglig leder i øvrigt at lede og fordele arbejdet forbliver i den gældende lov, jf. det samtidig fremsatte forslag til om lov om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område (Ændringer som følge af lovgivning om de gymnasiale uddannelsers indhold).

Til stk. 3

Bestemmelsen om, at rektor træffer alle konkrete afgørelser vedrørende den enkelte elev, er en videreførelse af den gældende lovs § 12, stk. 3. Med forslaget præciseres det, at rektors kompetence til at træffe konkrete afgørelser i visse tilfælde kan begrænses. Dette gælder fx, hvor fordelingsudvalget, jf. bemærk-

ningerne til lovforslagets § 6, har fået tillagt kompetencen til at fordele eleverne mellem gymnasierne.

Det er ligeledes rektor, der træffer afgørelse, i sager vedrørende elevernes overholdelse af skolens studie- og ordensregler, herunder mødepligten og pligten til at deltage i undervisningen.

Til § 36

Til stk. 1

Efter bestemmelsen har undervisningsministeren som hidtil adgang og pligt til at føre tilsyn med undervisning, prøver og eksamen efter denne lov, herunder til at udøve kontrol med gymnasieskolerne. Tilsynet udøves principielt ex officio (af egen drift), når der foreligger oplysninger for ministeren, der giver en vis sandsynlighed for, at der foreligger en situation, der nødvendiggør indgriben. Det er ikke en nødvendig eller tilstrækkelig forudsætning, at der er indgivet en klage.

I modsætning hertil er en klage nødvendig for, at en sag kan rejses i medfør af bestemmelsen i forslaget § 39, hvorefter eleverne kan klage til undervisningsministeren. Undervisningsministeriet er i den sammenhæng at anse for en rekursmyndighed. Til gengæld har parten i en klagesag, der er led i administrativ rekurs, krav på at få en afgørelse prøvet.

Til stk. 2

Med forslaget sikres det, at ministeren fortsat har adgang til at give rektor et tjenstligt pålæg i pædagogiske anliggender. Det vil fortsat være den ansættende myndighed, der kan give lederen en tjenstlig påtale i forbindelse med en eventuel tjensteforsømmelse. Hvis rektor sidder et pålæg fra ministeriet overhørig, retter ministeriet henvendelse til den ansættende myndighed om tjenstlig forfølgelse af sagen.

Til § 37

Til stk. 1

I forbindelse med forslaget til § 36 om ændret tilsyn foreslås det, at der som led i kvalitetssikringen og kvalitetsudviklingen af uddannelsesområdet generelt skal pålægges den enkelte skole at have et system til kvalitetsudvikling og resultatvurdering i forbindelse med uddannelsen og undervisningen. Kvalitetssystemet skal indeholde en procedure for selvevalueringer og løbende kvalitetsudvikling med henblik på fx at sikre, at undervisningen er i overensstemmelse med de fastsatte mål, at der er sammenhæng med de aktuelle behov og erfaringer i de videregående uddannelser, og at

F. t. l. vedr. studentereksamen (stx) (gymnasieloven)

lærernes kvalifikationer er ajourført fagligt og pædagogisk.

Det foreslåede system til kvalitetsudvikling og resultatvurdering forventes ikke at blive mere ressourcerekrævende for skolerne end de hidtidige selvevalueringer og kvalitetsudviklingstiltag, bl.a. projektet "Kvalitet i gymnasiet" (KIG). Der er først og fremmest tale om, at evalueringen skal gøres mere målrettet og systematiseret end i dag.

I overensstemmelse med lov om åbenhed og gennemsigtighed i uddannelserne m.v. skal skolen eller amtsrådet på sin hjemmeside informere om gennemførte aktuelle evalueringer af kvaliteten af skolens undervisning. Undtaget herfra er oplysninger om en enkelt lærers undervisning og evalueringer, hvor alene skolens ansatte har medvirket.

Til stk. 2

Samtidig foreslås det, at ministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler for skolernes selvevalueringer. På baggrund af selvevalueringerne skal skolerne udarbejde opfølgingsplaner, som indeholder ændringsbehov og operationelle kvalitetsmål.

Reglerne vil ikke fastlægge en bestemt metodik for selvevaluering og kvalitetsudvikling, men bestemmer nogle krav, som den metode, skolen vælger, skal leve op til. Skolen skal altid kunne dokumentere sit kvalitetssystem over for undervisningsministeren, bl.a. i medfør af de almindelige regler om ministerens tilsyn. Ministeren kan i den forbindelse vejlede skolen.

Til § 38

Med forslaget sikres det, at ministeriet, som det er tilfældet i dag, har adgang til at indhente oplysninger fra skolerne. Forslaget skal endvidere ses i sammenhæng med lov nr. 414 af 6. juni 2002 om gennemsigtighed og åbenhed i uddannelserne m.v. Efter denne lov skal bl.a. følgende oplysninger på en let tilgængelig måde fremgå af skolens eller amtskommunens hjemmeside på nettet: fagudbud og læseplaner mv., skolens værdigrundlag og pædagogiske udgangspunkt, gennemsnit af karakterer for elevernes præsentationer fordelt på uddannelsesstrin i det omfang, der har medvirket eksternt censur, og gennemførte eksterne evalueringer af kvaliteten af skolens undervisning. Det bemærkes i denne forbindelse, at de tidligere gældende bestemmelser i lovens § 4, stk. 2 og 3, hvorefter oplysninger om karaktergennemsnit, bortset fra landsgennemsnit, var fortrolige og ikke undergivet aktindsigt, blev ophævet med lov nr. 414 af 6. juni 2002.

Det beror på undervisningsministerens skøn, hvorvidt en oplysning om uddannelsen, eleverne og perso-

nalet er nødvendig for, at ministeren kan gennemføre tilsyn eller udarbejde statistik. Det vil herved blive taget i betragtning, at der skal være proportionalitet mellem det samlede ressourceforbrug ved udarbejdelsen og indsendelsen af oplysningerne, således at skolerne m.fl. ikke belastes unødigt.

Med forslaget kan undervisningsministeren som i dag aflægge besøg på skolerne som led i sin tilsynsforpligtelse. Som noget nyt foreslås det, at ministeren kan fastsætte regler herom.

Til stk. 2

Som led i digitaliseringen af uddannelsessektoren foreslås det, at der i lighed med andre love indføres en hjemmel til, at ministeren kan stille krav om bl.a. elektronisk indberetning af oplysninger samt om anvendelse af digital signatur.

Til § 39

Klagemyndigheden vil, medmindre klageadgangen udtrykkeligt begrænses, kunne behandle tre elementer i forbindelse med en klagesag:

- retlige spørgsmål,
- hensigtsmæssighed (dvs. om den påklagede afgørelses indhold er rimeligt og fornuftigt, og om der er skønnet fornuftigt) og
- faktiske omstændigheder.

Retlige spørgsmål vil bl.a. kunne være spørgsmål om overholdelse af forvaltningsloven, fortolkning af den regel, der ligger til grund for afgørelsen, forvaltningsretlige grundsætninger (kravet om inddragelse af saglige hensyn, lighedsgrundsætningen, proportionalitetsprincippet mv.) og almene juridiske spørgsmål (fx uskrevne retsgrundsætninger om bindende forhåndsbesked om, hvordan en afgørelse vil falde ud).

De klager, der indbringes for ministeren, vil bidrage til ministerens information om, hvordan bestemmelserne i dette lovforslag og bestemmelser udstedt i medfør heraf administreres. Fx vil rektors forvaltning af de nye bestemmelser om deltagelse i undervisningen og oprykning vil være underlagt undervisningsministerens tilsyn. For at vurdere effekten af bestemmelserne vil ministeren specielt gennemføre en evaluering af de nye redskaber til at mindske fraværet i de gymnasiale uddannelser.

Der henvises til endvidere til bemærkningerne til forslaget § 36, for så vidt angår forskellen på klage og tilsyn.

Til stk. 2

I en eksamensbekendtgørelse, som vil være fælles for de gymnasiale uddannelser, fastsættes særskilte regler om klager i forbindelse med prøver og eksamen

og om klager over og omgørelse af rektors afgørelser af elevernes klager.

Til § 40

Med forslaget får elever, der har behov for specialundervisning eller anden specialpædagogisk støtte, har krav herpå. Undervisningen eller anden form for støtte gives efter en konkret vurdering af den enkelte elevs behov. Det er som i dag rektor, der på baggrund af sagkyndige udtalelser træffer beslutning om iværksættelse af specialundervisning. Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende lovs § 2, stk. 6.

Til stk. 2

Med forslaget får rektor kompetence til at beslutte udstrække forløbet til 4 år for elever, der på grund af deres handicap ikke har mulighed for at følge et ordinært 3-årigt forløb. Det forudsættes, at undervisningen foregår på eksisterende hold.

Til stk. 3

Når elever har behov for specialundervisning eller et undervisningsforløb over 4 år, kan der være behov for en særlig tilrettelæggelse af prøver og eksamen. Med forslaget får rektor kompetence til inden for de almindelige rammer for eksamensplanlægning selv at tilrettelægge prøveforløbet i overensstemmelse med de samme principper, som gælder ved den ordinære eksamen, herunder antallet af prøver for den enkelte elev.

Ændringer i prøve- og eksamensformer, der udelukkende kompenserer for elevens handicap, påtegnes ikke beviset. Hvis der i helt særlige tilfælde ændres afgørende i prøvens eller eksamens *niveau*, kan det dog være nødvendigt med en påtegning af eksamensbeviset. Spørgsmålet vil blive reguleret i bekendtgørelsesform.

Til § 41

Til stk. 1

Med forslaget videreføres den gældende lovs § 2, stk. 7, hvorefter der skal iværksættes sygeundervisning til en elev, der er syg i længere tid. Ministerens bemyndigelse er udmøntet i bekendtgørelse nr. 14 af 7. januar 1991 om sygeundervisning for elever i gymnasieskoler og for kursister på studenterkurser og kurser til højere forberedelseseksamen.

Til stk. 2

Med forslaget får rektor mulighed for at udstrække undervisningen over 4 år for elever, der på grund af langvarig sygdom ikke kan følge den ordinære under-

visning. Muligheden for en særlig tilrettelæggelse over 4 år vedrører syge elever, der ikke umiddelbart har udsigt til helbredelse, og for hvem det kan være en forudsætning, at omfanget af undervisningen begrænses periodevist eller dagligt. Det forudsættes, at sygdommen og behovet dokumenteres ved lægeerklæring.

Til stk. 3

Når elever gennemfører særligt tilrettelagte 4-årige forløb, kan der være behov for en særlig tilrettelæggelse af eksamen. Med forslaget får den enkelte skole kompetence til inden for de almindelige rammer for eksamensplanlægning selv at tilrettelægge eksamensforløbet i overensstemmelse med de samme principper, som gælder ved den ordinære eksamen, herunder antallet af prøver for den enkelte elev og eksamensudtrækket.

Til § 42

Det lovfæstes nu, at skolen har pligt til at tilbyde eleverne frivillig undervisning, fx i billedkunst, idræt og musik. Skolen har endvidere som i dag mulighed for at oprette studiekredse. Forslaget indebærer ingen realitetændring, idet forpligtelsen allerede i dag fremgår af § 9, stk. 5 og 6 i gymnasiebekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 411 af 31. maj 1999 som senest ændret ved bekendtgørelse nr. 483 af 19. juni 2002). De nævnte fritidsaktiviteter er gratis for eleverne. Der sker ikke ændringer i omfanget af frivillig undervisning, studiekredse eller fællestimer.

Til § 43

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende lovs § 23 a, som er udmøntet i bekendtgørelse nr. 1153 af 13. december 1996 om gymnasiale suppleringskurser (GSK-bekendtgørelsen). Efter den gældende bekendtgørelse omfatter de gymnasiale suppleringskurser alene tilbud om undervisning og prøve i fag og på niveauer, der er en betingelse for, at ansøgere med en studentereksamen kan opfylde adgangskravene til videregående uddannelse.

Med forslaget er det hensigten at etablere et nyt sammenhængende tilbud af suppleringskurser mellem de gymnasiale uddannelser og videregående uddannelser med et fagtilbud og et undervisningsforløb, der kan styrke overgangen til videre uddannelse. Ved etableringen af det nye system skal der koordineres i forhold til propædeutiske kurser på de videregående uddannelser og i forhold til de særlige adgangskurser til bestemte videregående uddannelser for ansøgere, der ikke har en adgangsgivende eksamen.

Undervisningsministeriet har ansvaret for gennemførelsen af undervisningen og afholder udgifterne til suppleringskursernes drift. De nærmere regler om GSK ordningen vil blive udmøntet i henhold til lov om uddannelsen til studentereksamen.

Det nye GSK skal ligesom det eksisterende system være gratis for deltagerne. Det er dog en forudsætning herfor, at GSK-forløbet skal være påbegyndt senest 1. oktober to år efter afslutningen af den adgangsgivende eksamen.

Som nævnt i de almindelige bemærkninger, skal der skabes et nyt, sammenhængende gymnasialt suppleringsystem, der skal sikre, at den enkelte studerende kan erhverve tilstrækkelige forudsætninger for at kunne blive optaget på og gennemføre en konkret videregående uddannelse.

Som også omtalt i de almindelige bemærkninger, foregår GSK-undervisning i dag alene på gymnasieskoler, hf-kurser (herunder VUC) og studenterkurser. Fremover skal sådan undervisning også kunne foregå på institutioner for erhvervsrettet uddannelse efter reglerne om hhx og htx-uddannelserne.

Til § 44

Til stk. 1

Bestemmelsen er ny. De hidtidige gymnasiale indslusningskurser for fremmedsprogede har været gennemført som forsøg. Med forslaget er det tanken, at ordningen skal være en integreret del af GSK-tilbudet.

Det foreslås, at det lovfæstes, at der skal tilbydes især flygtninge og indvandrere, der har opholdstilladelse i Danmark, et særligt tilrettelagt undervisnings-tilbud-udbudt som fagpakker af et års varighed med henblik på, at de pågældende kan få adgang til at søge optagelse på en dansk videregående uddannelse i kvote 1. Forslaget indebærer ingen realitetsændring. For at kunne modtage tilbuddet skal den pågældende i sit hjemland have gennemført mindst 12 års skolegang og aflagt eksamen, der kan sidestilles med en dansk studentereksamen.

Til stk. 2

Stk. 2 indeholder en bemyndigelse til ministeren til at fastsætte nærmere regler om gymnasiale indslusningskurser, herunder om betingelserne for optagelse, om fagene, antal prøver, udstedelse af attestation for bestået indslusningskursus mv.

Uddannelsen tilrettelægges som suppleringsforløb i to fagpakker (Mat-GIF og Hum-GIF), som ansøgeren kan vælge imellem. Eksamen afholdes i henhold til de almindelige regler i hf-bekendtgørelsen og i eksa-

mensbekendtgørelsen. Endvidere kan der tilbydes dansk som andetsprog og historie for tosprogede.

Til § 45

Til stk. 1

Forslaget til stk. 1 om ministerens adgang til at fravige loven med henblik på at fremme forsøgsarbejde og pædagogisk udviklingsarbejde er en videreførelse af den gældende lovs § 21.

Til stk. 2

Forslaget giver ministeren mulighed for at fastsætte særlige betingelser for en skole, der tilbyder undervisning, der sigter mod en tilsvarende international eksamen, som er adgangsgivende til de videregående uddannelser. Bestemmelsen er en uændret videreførelse af den gældende lovs § 20, stk. 2.

Til stk. 3

Bestemmelsen er eksempelvis tænkt anvendt, hvor det på grund af en fejl fra skolens side først ved afslutningen af 3.g konstateres, at en elev ikke har aflagt alle de fornødne prøver efter forslagets § 26, stk. 1.

Til stk. 4

Bestemmelsen om, at undervisningsministeren kan give tilskud til efteruddannelse mv. er en videreførelse af den gældende gymnasielovs § 16, stk. 2. Der tilstræbes ingen ændring i den overordnede målsætning for anvendelsen af statens tilskud, der dog i årene 2004-2009 primært forventes anvendt til gennemførelse af reformen. Som led i gennemførelsen af reformen vil der blive iværksat et udviklingsprogram for alle de gymnasiale uddannelser, jf. nærmere de almindelige bemærkninger, pkt. 4.6.

Til § 46

Hidtil har skoler efter tilladelse fra undervisningsministeren kunne tilbyde eliteidrætsudøvere godkendt af TEAM Danmark og elever, der er optaget på Musikalsk Grundkursus eller et tilsvarende kursus i billedkunst, at kunne udstrække deres gymnasiale uddannelse til et 4-årigt forløb som forsøg. Hensigten har været at afprøve en model, der giver de pågældende elever tid til både at gennemføre den nødvendige trænings- eller øvelsesindsats og tid til konkurrencedeltagelse, samtidig med de følger deres skoleundervisning.

Tilbagemeldingerne om de gennemførte forsøg har vist, at ordningen har været velfungerende, især fordi de pågældende elevs særlige ressourcer inden for deres sport eller lign. normalt også har positiv betyd-

ning for deres mulighed for at gennemføre en særlig uddannelsesordning, der kan forudsætte et særligt overblik og en særlig vilje. Forslaget indebærer, at ordningen gøres permanent, og at skolerne får kompetence til selv at administrere ordningen.

Når elever gennemfører særligt tilrettelagte 4-årige forløb, er der tilsvarende behov for en særlig tilrettelæggelse af eksamen. Med forslaget får den enkelte skole kompetence til inden for de almindelige rammer for eksamensplanlægning selv at tilrettelægge eksamensforløbet i overensstemmelse med de samme principper, som gælder ved den ordinære eksamen, herunder antallet af prøver for den enkelte elev og eksamensudtrækket.

Til § 47

Bestemmelsen er en uændret videreførelse af den gældende bestemmelse om rådet.

Rådet blev oprettet som følge af vedtagelsen af lovforslag nr. L 87 (Forslag til lov om ændring af forskellige love på Undervisningsministeriets område. (Forenkling vedrørende uddannelsesråd og -udvalg), som blev fremsat den 7. februar 2002 og vedtaget som lov nr. 274 af 8. maj 2002.

I det nævnte lovforslags almindelige bemærkninger, pkt. 2.3, til, anføres det bl.a. om oprettelse af rådet, der er en sammenlægning af Gymnasierådet, HF-rådet, Udvalget for uddannelsen til højere handelseksamen (Hhx-udvalget) og Udvalget for uddannelsen til højere teknisk eksamen (Htx-udvalget) til Rådet for de Gymnasiale Uddannelser, at rådet skal være rådgivende for undervisningsministeren i spørgsmål om alle de fire gymnasiale uddannelser.

Endvidere omtales sammensætningen af rådet. I relation til Grundskolerådet, Erhvervsuddannelsesrådet og de centrale råd for de videregående uddannelser anføres det særligt, at disse råd bliver repræsenteret for at sikre vertikale forbindelseslinjer til folkeskolen, de erhvervsrettede ungdomsuddannelser og til de videregående uddannelser.

Endelig anføres det, at undervisningsministeren befyndes til at udpege yderligere 1 – 2 medlemmer til rådet.

Til § 48

Til stk. 1

Loven træder som aftalt blandt de partier, der er med i forliget om reformen af de gymnasiale uddannelser, jf. nærmere herom i pkt. 1 i de almindelige bemærkninger, i kraft den 1. august 2005, jf. dog nedenfor om studenterkursus og optagelse.

Til stk. 2

Det følger af den aftale, som er indgået blandt forligspartierne, jf. pkt. 1 i de almindelige bemærkninger, at loven først får virkning for studenterkursus fra og med skoleåret 2006/2007.

Baggrunden for, at loven ikke skal have virkning for studenterkursus før dette tidspunkt er, at et forløb på studenterkursus er 2-årigt, og at der optages kursister efter de nugældende regler til og med skoleåret 2005/2006. Disse kursister vil således typisk afslutte deres kursusforløb i sommerekamensterminen 2007, dvs. samtidig med at elever i det 3-årige forløb, som kan optages senest i skoleåret 2004 efter de nugældende regler, typisk afslutter deres gymnasieforløb. Virkningstidspunktet 2006/2007 er således foreslået for at sikre, at de sidste eksamensopgaver efter de gældende regler som udgangspunkt skal laves i sommerekamensterminen 2007 for både elever i det 3-årige forløb og kursister i det 2-årige forløb.

Til stk. 3

For at sikre at de nye krav til optagelse, jf. lovforslagets kapitel 2, pkt. 4.1. i de almindelige bemærkninger samt bemærkningerne til lovforslagets §§ 6, 7 og 8, finder anvendelse på de elever, der i foråret 2005 søger optagelse i en gymnasial uddannelse med henblik på start i august 2005, foreslås det, at lovens kapitel 2 om optagelse træder i kraft den 1. januar 2005, selv om loven i øvrigt først skal have virkning fra og med den 1. august 2005, det vil sige i tilknytning til skoleårets start i 2005.

For omvendt at sikre, at ansøgere til studenterkurser, kan optages efter de hidtil gældende regler om optagelse, jf. bemærkningerne til stk. 2, har lovforslagets kapitel 2 om optagelse først virkning for ansøgninger om optagelse til studenterkurser den 1. januar 2006.

Til stk. 4

Bestemmelsen er møntet på blandt andre enkeltfagselever, elever i TEAM Danmark-ordninger, elever på Musikalsk Grundkursus (MGK) eller tilsvarende kursus i billedkunst, elever der har været et år i udlandet under deres gymnasiale forløb og andre, der ikke har færdiggjort deres uddannelse efter de gældende regler, men som har nået at aflægge mindst en prøve i sommerekamensterminen 2005, dvs. før lovens ikrafttrædelsestidspunkt den 1. august 2005. Det er hensigtsmæssigt, at sådanne elever kan aflægge også de resterende prøver efter de gældende regler. Såfremt de gældende regler ændres, skal disse elever aflægge prøve efter de gældende regler i den ændrede udformning. Sidste mulighed for at aflægge prøve ef-

ter de gældende regler bliver i sommereksamensterminen 2008, inkl. sygeeksamen.

Til stk. 5

For de elever, det er nævnt i stk. 4, og som følger det 2- eller 3-årige forløb, der er planlagt for dem, dvs. et studenterkursusforløb eller et ordinært 3-årigt forløb, gives undervisningen efter de hidtil gældende bestemmelser og regler til og med skoleåret 2006/2007.

For elever, der i skoleåret 2004/2005 påbegynder et forløb, der planlægges at vare 4 år, dvs. fx. Team Danmark-elever, som følger dette forløb planmæssigt, og som følger gennemfører et sådant forløb i en hel klasse, kan undervisningen dog til og med skoleåret 2007/2008 gives efter de hidtil gældende bestemmelser og regler. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

For elever, der i skoleåret 2004/2005 påbegynder et forløb, der planlægges at vare 4 år, dvs. tx. Team Danmark-elever, som følger dette forløb planmæssigt, men som gennemfører forløbet individuelt på deres skole og ikke i en hel klasse, gives undervisningen kun til og med skoleåret 2006/2007 efter de hidtil gældende bestemmelser og regler. Derefter gives undervisningen i de enkelte fag efter bestemmelserne i denne lov. Disse elever bliver i skoleåret 2007/2008 selvstuderende, men kan vælge at følge den undervisning

skolen i øvrigt udbyder, hvis der er ledige pladser på et hold eller i en klasse. Såfremt de gældende regler ændres, ændres undervisningen i overensstemmelse hermed.

Til stk. 6

Denne mulighed er alene tænkt anvendt i ganske særlige tilfælde og efter en konkret vurdering.

Til stk. 7

Det tilsigtes i nødvendigt omfang at udstede nye bekendtgørelser mv. til afløsning af de gældende bekendtgørelser mv. og i øvrigt i nødvendigt omfang at ændre i de gældende bekendtgørelser mv. Indtil dette er sket, finder de gamle bekendtgørelser anvendelse.

Til § 49

Den eksisterende lov gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for såvel Færøerne som Grønland. Det færøske hjemmestyre har imidlertid ved lagtingslov overtaget sagsområdet "skolevæsenet" som særanliggende med virkning fra den 1. januar 2002. Det foreslås derfor, at nærværende lov alene kan sættes i kraft for Grønland - med de afvigelser, som de særlige, grønlandske forhold tilsiger.